

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.gov.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodika ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie).....1

Metodický pokyn k tvorbě plánu kontrol nevyjmenovaných stacionárních zdrojů podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.....2

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodika ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie)

Tato metodika je určena zejména pro autorizované osoby podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny a pro dotčené orgány z oblasti ochrany životního prostředí. Metodika řeší specifika týkající se přípravy návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie), ve kterém budou stanoveny podmínky a zmírňující opatření závazné pro záměry pro využití obnovitelného zdroje energie (OZE) umístované v akceleračních oblastech. Záměry pro využití OZE v akceleračních oblastech podléhají zjednodušenému povolovacímu režimu. Zpravidla nebudou podléhat posouzení EIA a bude pro ně vydáváno zčásti jen „kontrolní“ jednotné environmentální stanovisko. Je proto nutné, aby byly v územním opatření stanoveny podmínky, které zajistí odpovídající úroveň ochrany životního prostředí. Metodika v návaznosti na požadavky zákona o urychlení využívání OZE specifikuje (1) obsah podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření, (2) postup přípravy návrhu podmínek a zmírňujících opatření a (3) obsahuje také katalog s příklady podmínek a zmírňujících opatření, které lze při zpracování návrhů územních opatření využít (vždy však s přihlédnutím ke specifikům jednotlivých akceleračních oblastí).

Metodika je uvedena v Příloze č. 1, která je nedílnou součástí Věstníku MŽP, ročníku XXXVI, částky 4.

doc. Ing. Jaromír Wasserbauer, Ph.D.
vrchní ředitel sekce technické ochrany
životního prostředí

Přílohy

Příloha č. 1: *Metodika ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie) určená zejména pro autorizované osoby podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny a pro dotčené orgány z oblasti ochrany životního prostředí)*

Metodický pokyn k tvorbě plánu kontrol nevyjmenovaných stacionárních zdrojů podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany ovzduší, vydal metodický pokyn ke zpracování plánu kontrol podle zákona o ochraně ovzduší, určený pro obecní úřady obcí s rozšířenou působností (OÚ ORP). Účelem metodického pokynu je sjednotit a stanovit postup při tvorbě plánu kontrol prováděných podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a to ve všech oblastech kontrolní působnosti OÚ ORP podle tohoto zákona.

OÚ ORP jsou povinny provádět kontroly podle zákona o ochraně ovzduší, a to na základě § 27 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší, který ukládá povinnost OÚ ORP dozírat na dodržování povinností stanovených tímto zákonem, zejména pak povinností uvedených v § 17 o ochraně ovzduší.

OÚ ORP se v rámci své kontrolní činnosti zaměřuje zejména na ověřování:

- dodržování povinností provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší neuvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší (tzv. nevyjmenovaných zdrojů),
- dodržování povinností osob odborně způsobilých ke kontrolám technického stavu a provozu zdrojů,
- dodržování povinností a opatření k omezování prašnosti ze stavebních činností.

Tento metodický pokyn tedy pokrývá tvorbu plánů všech kontrol, které OÚ ORP provádějí podle zákona o ochraně ovzduší, bez ohledu na typ kontrolované činnosti nebo zdroje znečišťování.

Metodický pokyn je uveden v Příloze č. 2, která je nedílnou součástí Věstníku MŽP, ročníku XXXVI, částky 4.

Ing. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší

Přílohy

Příloha č. 2: *Metodický pokyn k tvorbě plánu kontrol nevyjmenovaných stacionárních zdrojů podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší*

Metodika ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie)

určená zejména pro autorizované osoby podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny a pro dotčené orgány z oblasti ochrany životního prostředí

Tato metodika byla připravena Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem zemědělství (kapitola 7.4).

Prosinec 2025

Obsah

A. ÚVOD	3
1. Zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie.....	3
2. Záměr pro využití obnovitelného zdroje energie.....	4
3. Vymezování akceleračních oblastí	4
4. Obsah územního opatření.....	5
B. K OBSAHU PODMÍNEK A ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ.....	6
5. Vztah územního opatření a jednotného environmentálního stanoviska.....	6
5.1 Závaznost územního opatření	7
5.2 Nahrazení některých správních úkonů územním opatřením.....	7
5.3 Specifika týkající se odnímání ze ZPF a z PUPFL.....	8
5.4 Jiné správní úkony v JES.....	8
5.5 Výjimka z povinnosti posoudit záměr v rámci EIA a specifika týkající se hodnocení podle § 67 ZOPK.....	9
6. Podklady pro návrh podmínek a zmírňujících opatření z oblasti životního prostředí.....	9
7. Podmínky a zmírňující opatření z oblasti životního prostředí	10
7.1 Ochrana přírody – druhy, ptáci, stanoviště.....	10
7.2 Ochrana přírody – krajinný ráz, VKP, jeskyně a další.....	12
7.3 Ochrana zemědělského půdního fondu.....	13
7.4 Ochrana lesa	16
7.5 Ochrana vod.....	19
7.6 Další podmínky vyplývající z vyhodnocení a stanoviska SEA.....	20
8. SHRUTÍ: Zásady výběru a formulace podmínek a zmírňujících opatření	21

C. K POSTUPU PŘÍPRAVY NÁVRHU PODMÍNEK A ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ	23
9. Návrh územního opatření – spolupráce autorizovaných osob.....	23
10. Stanovisko příslušného orgánu podle § 13 ZOZE	23
10.1 Ochrana přírody a krajiny + dotčení zájmů chráněných LesZ (§ 13 odst. 2 ZOZE)	24
10.2 Ochrana ZPF a PUPFL (§ 13 odst. 4 ZOZE)	24
11. Stanovisko vodoprávního úřadu podle § 14 ZOZE	25
12. Stanoviska jiných dotčených orgánů.....	25
Příloha č. 1: Základní přehled oblastí podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření týkajících se ochrany životního prostředí a jejich vazeb na projektovou úroveň	27
Příloha č. 2: Příklady podmínek a zmírňujících opatření (katalog)	32
1) Ochrana přírody – druhy, ptáci, stanoviště	33
2) Ochrana přírody – krajinný ráz, VKP a další.....	45
3) Ochrana zemědělského půdního fondu	47
4) Ochrana lesa	49

A. ÚVOD

1. Zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie

Zákon č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, dále jen „**ZOZE**“) upravuje postup vymezování akceleračních oblastí a zvláštní způsob povolování záměrů pro využití obnovitelných zdrojů energie (dále jen „**OZE**“) v těchto oblastech.

Akcelerační oblasti se vymezují za účelem zjednodušeného (zrychleného) povolování záměrů pro využití OZE. Vymezují se tak, aby záměry pro využití OZE, pro které jsou vymezeny, neměly významný negativní dopad na životní prostředí a na jiné veřejné zájmy. Záměry povolované v akceleračních oblastech proto již zpravidla nepodléhají EIA a vydává se pro ně jen zjednodušené jednotné environmentální stanovisko (dále jen „**JES**“).

Postup vymezování akceleračních oblastí i povolování záměrů pro využití OZE v akceleračních oblastech vychází z principů upravených na úrovni unijního práva¹. Jedná se o jeden z nástrojů, který by měl v následujících letech významně přispět k plnění cílů EU i ČR v oblasti snižování emisí skleníkových plynů, snižování dovozní energetické závislosti, zajištění potřebného výkonu po útlumu uhelných zdrojů a s tím související podpory využívání OZE. Předpokládá se, že první akcelerační oblasti by měly být vymezeny již v roce 2026.

Česká republika ve svém Vnitrostátní plánu pro oblast energetiky a klimatu předpokládá do roku 2050 provoz celkem 5,5 GW instalovaného výkonu ve větrných elektrárnách a 26 GW výkonu ve fotovoltaických elektrárnách, z čehož 50 až 70 % ve velkých zdrojích umístěných ve volné krajině. Do roku 2030 je předvídaný nárůst výkonu těchto dvou zdrojů oproti stavu v roce 2022 zhruba pětinasobný na 1,5 GW VTE a 10 GW FVE.

Výstavba nových výroben elektřiny z OZE je důležitá pro zajištění dostatečného množství elektřiny s ohledem na předpokládaný nárůst její spotřeby (spotřeba celkové energie bude klesat, ale spotřeba elektřiny poroste). OZE jsou navíc domácím zdrojem – dekarbonizační strategie díky jejich využití a elektrifikaci snižuje dovozní energetickou závislost z dnešních 42 % na 26 % v roce 2050. Decentrální zdroje jsou také systémově odolnější vůči případnému útoku na energetickou infrastrukturu. Současně dojde i k přesunu části prostředků z provozních nákladů za fosilní paliva do dekarbonizačních investic, které jsou z větší části domácí provenience. Příspěvek k růstu HDP je 1-2 p.b., což také znamená vznik asi 150 tis. nových pracovních míst.

Podpora využívání OZE musí být ovšem vyvážena s ochranou jiných veřejných zájmů, včetně zájmu na ochraně jiných složek životního prostředí (např. na ochraně přírody). Tato metodika vychází z legislativního rámce pro vymezování akceleračních oblastí a zejména nabízí způsob stanovení podmínek a zmírňujících opatření pro akcelerační oblasti v územním opatření tak, aby veřejný zájem na rozvoji OZE a jiné veřejné zájmy byly co nejlépe vyváženy.²

---

¹ Čl. 15b a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02018L2001-20240716>.

² Mapový portál zpracovaný Výzkumným ústavem pro krajinu jako odborný podklad, kde jednotlivé vrstvy (limity) indikují míru rizika možného konfliktu rozvoje větrných a solárních elektráren s ochranou jiných veřejných zájmů, je dostupný na akceleracnioblasti.vuk.gov.cz

2. Záměr pro využití obnovitelného zdroje energie

Záměrem pro využití OZE se podle § 2 písm. a) ZOZE rozumí:

- výroba elektřiny z OZE, soubory těchto výroben i jejich změny;
- připojení výroby k distribuční, přenosové nebo přepravní soustavě;
- zařízení pro ukládání elektřiny vyrobené výrobou;
- technická a dopravní infrastruktura nezbytná pro provoz výroby s výjimkou staveb a zařízení distribuční, přenosové a přepravní soustavy (např. nezbytné příjezdové cesty nebo nezbytná infrastruktura pro odvádění srážkových vod);
- stavba, soubor staveb, zařízení nebo jiné opatření sloužící k vyloučení nebo zmírnění nepříznivých dopadů výroby do území (např. související biotopy, jako jsou tůně, suché zídky aj. opatření provedená za účelem zmírnění dopadů nebo náhrady zásahů do biotopů druhů a přírodních stanovišť spojených se záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti, náhradní výsadba a jiná doplňková opatření požadovaná v územním opatření).

Pojem záměr pro využití OZE navazuje na pojem záměr podle § 4 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „**stavební zákon**“). Pod pojem záměr pro využití OZE je nutné zahrnout všechny výše uvedené body, tedy nejen samotnou výrobu, ale i související stavby a zařízení.

=> Posouzení vlivů, návrh podmínek a zmírňujících opatření a zjednodušené povolení v akceleračních oblastech se týká všech součástí této definice, tj. nejen samotných výroben energie z OZE (FVE a/nebo VTE), ale i s nimi související infrastruktury.

3. Vymezování akceleračních oblastí

Akcelerační oblasti se vymezují jako plochy nebo koridory v územním rozvojovém plánu, zásadách územního rozvoje nebo územním plánu. Vymezují se v tzv. nezbytných oblastech vymezených jako specifické oblasti v politice územního rozvoje, a to pro využití odpovídajícího druhu OZE (tj. v první fázi pro FVE, pro VTE nebo pro jejich kombinaci).³ Nesmí být vymezeny v lokalitách Natura 2000, ve zvláště chráněných územích ani v dalších územích, které stanoví vláda nařízením.

Územně plánovací dokumentace zejména stanoví:

- druh OZE, pro jehož využití se akcelerační oblast vymezuje;
- hranice akcelerační oblasti.

Pro každou akcelerační oblast vymezenou v územně plánovací dokumentaci musí být vydáno **územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních**.⁴ Územní opatření o podmínkách

³ Nezbytné oblasti pro FVE a VTE byly vymezeny s účinností k 1. březnu 2025 – viz Změna č. 9 Politiky územního rozvoje ČR: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky/zmena-c-9-politiky-uzemniho-rozvoje-cr>. Akcelerační oblast pro FVE a VTE lze vymezit v místech, kde se obě nezbytné oblasti překrývají. Vymezování akceleračních oblastí pro využití dalších druhů OZE (např. pro využití geotermální energie) je podmíněno přechozím vymezením příslušné nezbytné oblasti v Politice územního rozvoje ČR.

⁴ Výjimku představují akcelerační oblasti vymezené v územním plánu podle § 22–24 ZOZE (splňující podmínky podle § 22 ZOZE). V jejich případě nedochází ke stanovení specificky podrobných podmínek a

a zmírňujících opatřeních je územním opatřením podle stavebního zákona a pořizuje se podle stavebního zákona a ZOZE. Územní opatření je zpravidla pořizováno současně s územně plánovací dokumentací nebo její změnou. Za stanovených okolností může být pořizeno samostatně (dodatečně). Zvláštní postupy vztahující se na záměry v akcelerační oblasti nelze použít, není-li pro akcelerační oblast vydáno účinné územní opatření (ledaže by se jednalo o akcelerační oblast vymezenou v územním plánu podle § 22 až 24 ZOZE).

Územní opatření slouží jako „**nosič**“ **pro podmínky a zmírňující opatření** vztahující se k záměrům pro využití OZE, a to za účelem ochrany veřejných zájmů již ve fázi územního plánování tak, aby následný povolovací proces nemusel zahrnovat detailní posouzení vybraných veřejných zájmů. Tyto podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření nejsou vázány podrobností územně plánovací dokumentace. Bez ohledu na to, zda je akcelerační oblast vymezena v územním rozvojovém plánu, v zásadách územního rozvoje nebo v územním plánu, mohou podmínky a zmírňující opatření uvedené v územním opatření dosahovat takové míry podrobnosti, která je v daném případě potřebná (viz níže bod 7).

Akcelerační oblasti se vymezují tak, aby panoval důvodný předpoklad, že záměry pro využití OZE, které v nich budou v budoucnosti realizovány, **nebudou mít významný negativní dopad na životní prostředí**. Toho je třeba docílit kombinací vhodného umístění akcelerační oblasti (proto je potřebné klást důraz na předběžný výběr lokalit na základě dostupných podkladů) a vhodného nastavení podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření. Podmínky a zmírňující opatření se stanovují již při vymezení akcelerační oblasti – záměry pro využití OZE umístované v akceleračních oblastech, které splňují stanovené podmínky, již zpravidla nebudou podléhat EIA a bude se pro ně vydávat jen zjednodušené JES.

Vymezení akcelerační oblasti **vždy podléhá SEA**. Pokud je územní opatření pořizováno společně s územně plánovací dokumentací, pak s nimi SEA pracuje jako s jednou koncepcí. *Bližše srov. metodické doporučení MŽP ke zpracování vyhodnocení SEA.*⁵

4. Obsah územního opatření

Územní opatření stanoví podmínky a zmírňující opatření pro povolení, provedení nebo užívání záměrů pro využití druhu nebo druhů OZE, pro které je akcelerační oblast vymežována. Jejich účelem je zajištění ochrany veřejných zájmů podle jiných právních předpisů.

Soubor podmínek a zmírňujících opatření pro každou akcelerační oblast musí být zvolen tak, aby akcelerační oblast plnila svůj **účel, kterým je (zjednodušené) povolování záměrů pro využití OZE**. Podmínky kladené na záměry pro využití OZE v akceleračních oblastech **nesmí být přísnější než podmínky běžně kladené na záměry pro využití OZE umístované v jiných územích se srovnatelnými podmínkami (limity)**.

Podmínky a zmírňující opatření se stanovují vždy **individuálně** pro každou jednotlivou akcelerační oblast. Návrh podmínek a zmírňujících opatření musí vycházet z:

- limitů využití území v akcelerační oblasti;
- druhu OZE, pro jehož využití je akcelerační oblast vymežována (FVE a/nebo VTE);

---

zmírňujících opatření, které by přesahovaly podrobnost, které lze dosáhnout v územním plánu, proto není vydáváno územní opatření. Jedná se o menší akcelerační oblasti ve zvláště neproblematických územích.

⁵ Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/dokumenty/sea_metodicka_doporuceni?lang=cs.

- předpokládaných dopadů záměrů pro využití OZE (srov výše bod 2), které mohou být v akcelerační oblasti povoleny a provedeny, na životní prostředí a veřejné zdraví.

Limitem využití území je podle § 12 písm. r) stavebního zákona každé omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů vyplývající z právních předpisů (např. ochrana biotopu zvláště chráněného druhu), stanovené na základě jiných právních předpisů, než je stavební zákon (např. ochrana památného stromu), nebo vyplývající z vlastností území (např. svažitost lesního pozemku).

Předpokládané dopady záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti se určují na základě údajů o území vyplývajících mj. z podkladů uvedených níže v bodě 6 a zjištěných v rámci SEA.

Podmínky a zmírňující opatření se mohou vztahovat k těmto fázím projektu:

- k jeho povolení a provedení⁶ (např. ochrana vybraných ploch v akcelerační oblasti a podmínky týkající se podoby projektu a provádění stavebních prací);
- k jeho užívání (např. podmínky týkající se údržby zařízení nebo monitoringu v době, kdy je záměr pro využití OZE již proveden a provozován).

Součástí územního opatření je **výkres** s vyznačením území, kterého se územní opatření týká, v měřítku katastrální mapy nebo v měřítku 1 : 5 000 nebo 1 : 10 000. Výkres se zpracovává nad mapovým podkladem v měřítku katastrální mapy. Ve výkresu se zejména vyznačí hranice akcelerační oblasti a území, ke kterým se vážou určité podmínky a zmírňující opatření (ty, u kterých je takové grafické vyjádření vhodné či nutné) – grafické vymezení rozsahu území, k němuž se podmínka nebo zmírňující opatření vztahuje, se provede vždy, pokud jinak než graficky nelze územní platnost podmínky vyjádřit. V rámci výkresu lze vyznačit např.:

- podmínky vázané na místo výskytu zvláště chráněného druhu nebo přírodního stanoviště,
- podmínky vázané na pozorovací body dálkových pohledů.

Územní průmět podmínek, které se týkají celé akcelerační oblasti, tvoří hranice akcelerační oblasti a není účelné jej nad rámec vyznačení hranice akcelerační oblasti ještě nějakým dalším způsobem ve výkresu vyznačovat.

Součástí **odůvodnění** územního opatření je informace o rozloze akcelerační oblasti a odhad instalovaného výkonu záměrů pro využití OZE umístitelných v akcelerační oblasti.

B. K OBSAHU PODMÍNEK A ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ

5. Vztah územního opatření a jednotného environmentálního stanoviska

Podmínky a zmírňující opatření uvedené v územním opatření musí reflektovat specifika týkající se povolování záměrů pro využití OZE v akceleračních oblastech, tj. že:

- územní opatření je závazné pro záměry pro využití OZE umístované v akcelerační oblasti,
- možnost stanovit odchylné nebo dodatečné podmínky v JES je omezená a
- záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti zpravidla nepodléhají posouzení EIA.

---

⁶ Podmínky a zmírňující opatření nejsou omezeny na podmínky pro povolení – vztahují se tedy i na záměry drobných staveb, které nevyžadují povolení podle stavebního zákona.

=> Tento vztah determinuje, jaké podmínky a zmírňující opatření v územním opatření být musí, mohou a nemají – jeho znalost je předpokladem pro jejich správné stanovení.

5.1 Závaznost územního opatření

Územní opatření je závazné pro záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti (viz výše bod 2). Každý záměr pro využití OZE tedy musí respektovat všechny podmínky a zmírňující opatření, které se na něj vztahují (tj. ty, jejichž aplikace není limitována jen na vybraná území nebo situace, které se záměru v navržené podobě zjevně netýkají).

- Záměr pro využití OZE, který je v rozporu s podmínkami a zmírňujícími opatřeními uvedenými v územním opatření, nelze podle § 195 stavebního zákona povolit.
- V případě rozporu záměru pro využití OZE s podmínkami a zmírňujícími opatřeními z oblasti životního prostředí spadajících do působnosti příslušného orgánu by muselo být vydáno nesouhlasné JES (§ 25 odst. 2 ZOZE).
- V případě záměru pro využití OZE, který nepodléhá povolení a který je realizován v rozporu s podmínkami a zmírňujícími opatřeními uvedenými v územním opatření, nařídí stavební úřad odstranění podle § 250 odst. 1 písm. h) stavebního zákona.

Případnou nevhodnost nebo neaktuálnost stanovených podmínek a zmírňujících opatření lze řešit změnou územního opatření. **Podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření nelze v JES rušit ani měnit, za stanovených okolností je lze pouze doplnit.**

5.2 Nahrazení některých správních úkonů územním opatřením

V případě vybraných správních úkonů se JES omezuje na kontrolu, zda záměr v akcelerační oblasti splňuje podmínky a zmírňující opatření stanovené již v územním opatření. Na projektové úrovni se tyto správní úkony pro jednotlivé záměry pro využití OZE povolované v akcelerační oblasti již nevydávají (ani v rámci JES ani samostatně).

Jedná se o správní úkony vyjmenované v § 13 odst. 2 ZOZE:

- souhlas se zásahem do významného krajinného prvku podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- povolení odchýlného postupu při ochraně volně žijících ptáků podle § 5b odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- povolení výjimky ze zákazu ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně podle § 10 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- souhlas k činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- souhlas s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem podle § 14 odst. 2 lesního zákona.

+ Obdobné omezení se vztahuje také na výjimku podle § 23a odst. 8 vodního zákona.

Pokud záměr pro využití OZE v akcelerační oblasti vyžaduje vydání některého z výše uvedených správních úkonů, příslušný orgán pouze kontroluje, zda jsou splněny podmínky a zmírňující opatření uvedené v územním opatření.

Z tohoto pravidla existují 3 výjimky, kdy lze správní úkon vydat i na projektové úrovni:

1. Nově zjištěné skutečnosti, tj. skutečnosti, které nemohly být zjištěny v době vydání územního opatření, kterými se změnily podmínky, za kterých bylo vydáno územní opatření (např. nově doložený výskyt zvláště chráněného druhu v dotčeném území);
2. Změna právních předpisů přijatá po vydání územního opatření, kterou se změnily podmínky, za kterých bylo vydáno územní opatření (např. změna vzdálenosti od lesa, ve které je požadován souhlas podle § 14 odst. 2 lesního zákona);
3. Územní opatření bylo vydáno na základě údajů nepravdivých, neúplných nebo zkreslených.

Uplatní-li se některá z těchto výjimek, pak lze na projektové úrovni vydat správní úkon pouze v rozsahu změny podmínek, a to za účelem stanovení dodatečných podmínek a zmírňujících opatření. Pokud je tedy např. doložen nový výskyt zvláště chráněného živočicha a záměrem by došlo k porušení některého ze zákazů podle § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vztahujících se k ochraně tohoto druhu zvláště chráněného živočicha, příslušný orgán v rámci JES posoudí, zda lze vyslovit souhlas s povolením výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny pro tento nový druh, a stanoví dodatečné podmínky a zmírňující opatření.

Správní úkon uvedený v § 13 odst. 2 ZOZE nelze na projektové úrovni vydat na základě skutečností vyplývajících z větší podrobnosti informací, které jsou v této fázi dostupné (tj. s ohledem na to, že je již posuzován konkrétní záměr v akcelerační oblasti).

5.3 Specifika týkající se odnímání ze ZPF a z PUPFL

Specifický režim se dále týká také vydávání správních úkonů podle § 13 odst. 4 ZOZE, tj.:

- souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „**ZPF**“) podle § 9 zákona o ochraně ZPF,
- rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa (dále jen „**PUPFL**“) podle § 16 lesního zákona.

Územním opatřením nelze odejmout půdu ze ZPF nebo z PUPFL – souhlas podle § 9 zákona o ochraně ZPF i rozhodnutí podle § 13 ve spojení s § 16 lesního zákona se proto pro záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti vydávají nadále v rámci JES. Územní opatření však musí obsahovat podmínky, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o jejich vydání. Jsou-li tyto podmínky splněny, pak příslušný orgán v rámci JES zpravidla vydá souhlas s odnětím a pouze stanoví podmínky týkající se rekultivace, odvodů / poplatků atd.

5.4 Jiné správní úkony v JES

Ostatní správní úkony (neuvedené v bodech 5.2 a 5.3) se vydávají v JES beze změny. Příslušný orgán je však vázán obsahem územního opatření (§ 25 odst. 1 ZOZE). Pokud tedy územní opatření řeší i jiné než výše uvedené aspekty spadající do působnosti JES, musí toto řešení příslušný orgán při vydávání JES respektovat. Týkat se to může např. povolení kácení dřevin rostoucích mimo les – kácení se standardně řeší až v JES, nelze ale vyloučit, že se některé s ním související podmínky v územním opatření vyskytnou např. s ohledem na ochranu zvláště chráněných druhů, krajinného rázu nebo jiných zájmů, které je nutné řešit již při vymezení akcelerační oblasti.

5.5 Výjimka z povinnosti posoudit záměr v rámci EIA a specifika týkající se hodnocení podle § 67 ZOPK

Záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti zpravidla nepodléhají posouzení EIA. Posouzení EIA podléhají pouze záměry pro využití OZE, které by podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí vyžadovaly alespoň provedení zjišťovacího řízení, pokud:

- vyžadují mezistátní posouzení vlivů na životní prostředí, nebo
- je vysoce pravděpodobné, že povedou k významným nepříznivým vlivům na životní prostředí nebo veřejné zdraví, které nebyly zjištěny při pořizování územního opatření a které nelze vyloučit dodatečnými podmínkami a zmírňujícími opatřeními navrženými žadatelem v žádosti o JES nebo stanovených příslušným orgánem na základě výsledků hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Zpracování hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny lze pro záměr pro využití OZE v akcelerační oblasti požadovat jen v případě, že je vysoce pravděpodobné, že v akcelerační oblasti došlo v době od vydání územního opatření k podstatné změně okolností a že tato změna okolností může vést k závažnému zásahu, který by se mohl dotknout zájmů chráněných podle částí druhé, třetí a páté zákona o ochraně přírody a krajiny. Součástí hodnocení je návrh podmínek a zmírňujících opatření v rozsahu nově zjištěných skutečností. Dodatečné podmínky a zmírňující opatření stanoví příslušný orgán na základě výjimky č. 1 uvedené výše v bodě 5.2.

Na rozdíl od záměrů mimo akcelerační oblast je v případě záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti pravidlem, že nepodléhají EIA. Případy, kdy záměr musí být z výše uvedených důvodů posouzen, je třeba považovat za výjimky a přistupovat k nim spíše restriktivně.

=> Všechny výše uvedené skutečnosti je nezbytné zohlednit při přípravě návrhu územního opatření (podmínek a zmírňujících opatření), resp. při uplatňování stanoviska k němu.

6. Podklady pro návrh podmínek a zmírňujících opatření z oblasti životního prostředí

Při zpracování návrhu podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření lze vycházet zejména z následujících podkladů:

- územně analytické podklady obsahující sledované jevy v území;
- posouzení akcelerační oblasti ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť (§ 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE)⁷;
- Informační systém ochrany přírody (ISOP), zejména nálezořová databáze ochrany přírody (NDOP) a vrstva mapování biotopů;
- mapy citlivosti ptáků vůči výstavbě větrných elektráren v Česku (v případě akceleračních oblastí vymezených za účelem využití energie větru)⁸, popř. mapy citlivosti netopýrů⁹;
- mapové podklady na geoportálu Národního lesnického institutu;
- evidence ekologicky významných prvků v LPIS;

⁷ Pro zpracování posouzení byla zpracována samostatná metodika, která je dostupná zde: https://portal.cenia.cz/eiasea/dokumenty/sea_metodicka_doporuceni?lang=cs.

⁸ <https://www.birdlife.cz/mapa-citlivosti-ptaku-vuci-vystavbe-vetrnych-elektraren-v-cesku-novy-nastroj-pro-udrzitelne-planovani/>

⁹ K dnešnímu dni nejsou mapy k dispozici.

- evidované územní studie;
- prognózy, koncepce a strategie ochrany přírody (§ 77a odst. 1 ZOPK);
- informační systémy EIA a SEA;
- další informace projektanta o území (např. vlastní terénní průzkumy).

7. Podmínky a zmírňující opatření z oblasti životního prostředí

Důležitou součástí podmínek a zmírňujících opatření uvedených v územním opatření jsou podmínky a zmírňující opatření vztahující se k **předpokládaným vlivům** záměrů pro využití OZE ve vymezeném území na životní prostředí. Vždy však musí být formulovány s ohledem na to, že jsou stanovovány na koncepční úrovni pro záměry pro využití OZE, které ještě nebyly navrženy (je tedy nutné uvažovat potenciální využití území akcelerační oblasti budoucími záměry).

Jelikož jsou stanovovány v územním opatření, jejich podrobnost není limitována podrobností územně plánovací dokumentace. **Míra jejich podrobnosti je zásadně jednotná bez ohledu na druh územně plánovací dokumentace, ve které je akcelerační oblast vymezena, a bez ohledu na velikost vymezené akcelerační oblasti.** V některých případech bude nutné stanovit podmínky odpovídající svou podrobností navazující územně plánovací dokumentaci nebo i rozhodnutí, které by jinak upravovalo podmínky pro konkrétní záměry.

Vždy je nutné dbát na to, **aby všechny podmínky a zmírňující opatření měly oporu v zákoně.**

7.1 Ochrana přírody – druhy, ptáci, stanoviště

V návaznosti na požadavky unijního práva musí být územní opatření vždy navrženo tak, aby byly vyloučeny nebo podstatně omezeny nepříznivé dopady záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti s ohledem na zákazy stanovené k ochraně **volně žijících ptáků a zvláště chráněných druhů živočichů** podle § 5a odst. 1 a § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Primárním cílem je, aby budoucí záměry v akcelerační oblasti **neporušily zákazy stanovené v zákoně o ochraně přírody a krajiny**, mezi které ve vztahu k záměrům pro využití OZE patří:

1. v případě volně žijících ptáků:
  - úmyslné usmrcování ptáků,
  - úmyslné poškozování nebo ničení hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd ptáků,
  - úmyslné vyrušování ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích,
2. v případě zvláště chráněných živočichů:
  - škodlivé zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména jejich rušení, zraňování nebo usmrcování,
  - ničení, poškozování nebo přemísťování vývojových stádií zvláště chráněných živočichů nebo jimi užívaných sídel.

Není-li možné dosáhnout stavu, kdy budou zákazy uvedené v § 5a odst. 1 a 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny dodrženy, pak je cílem podmínek a zmírňujících opatření **podstatné omezení nepříznivých dopadů** záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti, na což pak eventuálně navazuje potřeba **posouzení podmínek pro vydání výjimky, popř. povolení odchylného postupu (§ 13 odst. 2 písm. b) a e) ZOZE**. Návrh územního opatření v takovém případě musí obsahovat podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro:

- povolení odchýlného postupu při ochraně volně žijících ptáků podle § 5b odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a/nebo
- povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Ustanovení § 13 ZOZE upravuje stanovisko příslušného orgánu (orgánu příslušnému k vydání JES pro záměr pro využití OZE v akcelerační oblasti, tj. krajského úřadu) k návrhu územního opatření a je v tomto smyslu adresováno primárně jemu. Je však vhodné, aby podmínky vyžadované podle § 13 ZOZE zapracovaly autorizované osoby v rámci možností již do návrhu územního opatření – pokud budou tyto podmínky a zmírňující opatření obsaženy již v návrhu územního opatření, stanovisko podle § 13 ZOZE nebude muset obsahovat požadavky na stanovení většího množství dodatečných podmínek, což přispěje efektivnímu projednání návrhu.

Zejména ve vztahu k těmto podmínkám a zmírňujícím opatřením lze předpokládat potřebu větší míry podrobnosti, než je jinak na úrovni územního plánování obvyklé.

Ochrana stanovišť v kontextu nařízení o obnově přírody

Podmínky a zmírňující opatření by dále měly zajistit také soulad s požadavky týkajícími se ochrany stanovišť vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1991 ze dne 24. června 2024 o obnově přírody a o změně nařízení (EU) 2022/869 (dále jen „**nařízení o obnově přírody**“), konkrétně na povinnosti plynoucí z jeho čl. 4 odst. 12 ve spojení s odst. 14 a s čl. 6.

Již před zveřejněním národních plánů na obnovu přírody je nutné zavést opatření s cílem zabránit výraznému zhoršování stavu ploch s výskytem typů stanovišť uvedených v příloze I nařízení o obnově přírody (jedná se o přírodní stanoviště ve smyslu dosavadní úpravy dle směrnice 92/43/EHS), které jsou v dobrém stavu nebo jsou nezbytné ke splnění cílů pro obnovu. Tato stanoviště lze identifikovat na základě vrstvy mapování biotopů, která je dostupná na <https://portal.nature.cz/biotopy>.

Tato povinnost vyplývající z nařízení o obnově přírody se nevztahuje na zhoršování stavu stanovišť způsobené mj. v důsledku plánu nebo projektu převažujícího veřejného zájmu, u něhož nejsou k dispozici žádná méně škodlivá alternativní řešení. V čl. 6 nařízení o obnově přírody je přitom obsažena vyvratitelná domněnka, podle které se má za to, že plánování, výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z OZE, jejich připojení k distribuční soustavě a související distribuční soustava samotná, jakož i skladovací zařízení (tj. v zásadě složky definice „záměru pro využití OZE“ – srov. bod 2 této metodiky) jsou v převažujícím veřejném zájmu.

Nachází-li se tedy výše uvedené stanoviště v ploše, ve které je navrženo vymezení akcelerační oblasti, je nutné zvážit pravděpodobný budoucí vliv záměrů pro využití OZE na toto stanoviště. Mohlo-by v důsledku realizace záměrů pro využití OZE v navržené akcelerační oblasti dojít k výraznému zhoršení stavu stanoviště, pak je nutné provést následující úvahu:

- Jsou k dispozici méně škodlivá alternativní řešení?
- Obstojí v daném případě domněnka uvedená v čl. 6 nařízení o obnově přírody? K vyvrácení domněnky může dojít jen v případě skutečně významného zásahu do stanoviště, které je z hlediska cílů nařízení třeba považovat za nenahraditelné nebo jen obtížně nahraditelné.

Pokud by dopady realizace záměrů pro využití OZE v navrhované akcelerační oblasti na předmětné stanoviště byly významně negativní, je nezbytné se na prvním místě zabývat otázkou, zda jsou k dispozici méně škodlivá alternativní řešení a navrhnout podmínky a zmírňující opatření, která předejdou výraznému zhoršení stavu stanoviště nebo toto zhoršení zmírní. Půjde-li jen o dílčí

pozemky, pak může být např. vhodné stanovit podmínky směřující k tomu, aby se záměry pro využití OZE na tyto pozemky vůbec neumisťovaly, popř. aby se zásah minimalizoval (např. při nutnosti vést přes pozemek cestu nebo výkopy) a/nebo kompenzoval (bude-li to možné).

Podklady

Jedním z důležitých podkladů pro stanovení těchto podmínek a zmírňujících opatření jsou výsledky provedeného posouzení akcelerační oblasti ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť.

V případě akceleračních oblastí vymezovaných za účelem využití energie větru jsou dalším významným podkladem mapy citlivosti ptáků vůči výstavbě větrných elektráren v Česku¹⁰:

- nachází-li se v navržené akcelerační oblasti území s extrémním rizikem, doporučuje se vypuštění tohoto území z navržené akcelerační oblasti;
- nachází-li se v navržené akcelerační oblasti území se silným rizikem, mělo by dojít ke komplexnímu posouzení lokality, na jehož základě bude vážně zváženo vypuštění tohoto území z navržené akcelerační oblasti, nebo stanovení takových podmínek a zmírňujících opatření, které zajistí, že nedojde k významným negativním dopadům na populace citlivých druhů.

Zákonná opora

Požadavek na vyloučení určitých částí území z akcelerační oblasti nebo na stanovení adekvátních podmínek a zmírňujících opatření vyplývá v tomto případě přímo z § 11 odst. 2 ZOZE, a to ve spojení s § 5a odst. 1 a § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Požadavek na podstatné omezení nepříznivých dopadů vyplývá rovněž z § 11 odst. 2 ZOZE, na který v tomto případě navazuje § 13 ZOZE a § 5b a § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny (tj. ustanovení upravující povolování výjimek) – v zásadě by se v tomto případě mělo jednat o podmínky a zmírňující opatření, které by se v případě, že by akcelerační oblast nebyla v daném území vymezena, promítly do JES. Pro přehled srov. tabulku v příloze č. 1. Ve vztahu k ochraně dalších (vybraných) stanovišť se dále uplatní také čl. 4 odst. 12 ve spojení s odst. 14 a s čl. 6 nařízení o obnově přírody.

Další podmínky z oblasti ochrany druhů (vč. ptáků) a stanovišť mohou vyplynout také z posouzení návrhu územně plánovací dokumentace a územního opatření podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny (tj. **naturového posouzení**), popř. obecněji ze **SEA**.

7.2 Ochrana přírody – krajinný ráz, VKP, jeskyně a další

Ustanovení § 13 ZOZE obsahuje dále požadavek, aby při vymezení akcelerační oblasti došlo také k **posouzení podmínek pro vydání souhlasů a povolení výjimek ve vztahu k některým dalším předmětům ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny (§ 13 odst. 2 písm. a), c) a d) ZOZE**. Mohou-li být tyto zájmy dotčeny záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti, pak návrh územního opatření musí obsahovat podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro vydání:

- souhlasu se zásahem do významného krajinného prvku podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny,
- povolení výjimky ze zákazu ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně podle § 10 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a

---

¹⁰ <https://www.birdlife.cz/mapa-citlivosti-ptaku-vuci-vystavbe-vetrnych-elektren-v-cesku-novy-nastroj-pro-udrzitelne-planovani/>

- souhlasu k činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Ustanovení § 13 ZOZE upravuje stanovisko příslušného orgánu k návrhu územního opatření a je v tomto smyslu adresováno primárně jemu. Je však vhodné, aby podmínky vyžadované podle § 13 ZOZE zapracovaly autorizované osoby v rámci možností již do návrhu územního opatření (viz výše bod 7.1). **Zejména je doporučeno, aby byly již v návrhu územního opatření obsaženy podrobnější podmínky sloužící k ochraně krajinného rázu.**

Zákonná opora

Požadavek na stanovení podmínek, jejichž splnění je předpokladem pro vydání výše uvedených správních úkonů (je-li jejich vydání v podmínkách dané akcelerační oblasti relevantní), vyplývá z § 11 odst. 2 ve spojení s § 13 odst. 2 písm. a), c) a d) ZOZE, na které navazují požadavky § 4 odst. 2, § 10 odst. 2 a § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. V zásadě by se v tomto případě mělo jednat o podmínky a zmírňující opatření, které by se v případě, že by akcelerační oblast nebyla v daném území vymezena, promítly do JES. Pro přehled srov. tabulku v příloze č. 1.

Další předměty ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny

Podmínky týkající se jiných předmětů ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny, které nejsou v ZOZE výslovně zmiňovány (např. ÚSES nebo dřeviny rostoucí mimo les), se mohou do územního opatření promítnout na základě obecně formulovaného pravidla podle § 11 odst. 2 ZOZE, podle kterého jsou součástí návrhu územního opatření podmínky navržené za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí nebo, pokud není možné tyto dopady vyloučit, podmínky a zmírňující opatření navržené za účelem jejich zmírnění. V tomto případě však platí následující:

- Stanovit tyto podmínky a zmírňující opatření v územním opatření není povinné.
- Při stanovování podmínek je nutné dbát na to, aby nedošlo k nežádoucímu narušení legitimního očekávání žadatelů – je proto vhodné, aby v územním opatření byly obsaženy podmínky, které jsou zásadní pro celkovou koncepci záměru, tj. takové, jejichž uplatnění až ve fázi povolování záměru by pravděpodobně vedlo k nutnosti záměr zásadním způsobem přepracovat nebo od něj upustit. Pokud tyto podmínky budou v územním opatření stanoveny, pak jimi bude příslušný orgán při vydávání JES vázán.
- Na druhou stranu by však neměly být v územním opatření stanovovány podmínky, jejichž stanovení není povinné a jejichž řešení je vhodnější ponechat až na JES.

7.3 Ochrana zemědělského půdního fondu

Předpokládá-li se možnost umístění záměrů pro využití OZE na pozemcích, které jsou součástí ZPF, pak je potřebné do návrhu územního opatření navrhnout podrobnější podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze ZPF podle § 9 zákona o ochraně ZPF.

JES zahrnující souhlas s odnětím je vydáván až v rámci povolování záměru pro využití OZE. Není možné odejmout půdu ze ZPF již při vymezení akcelerační oblasti. Pokud však záměr splní podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření, pak **příslušný orgán v rámci JES zpravidla již neposuzuje přípustnost záměru z hlediska zásad plošné ochrany ZPF (nezbytnost odnětí apod.), ale pouze stanoví podmínky vyplývající z konkrétního projektového řešení (rekultivace, odvodů atp.).**

Případy, kdy stavebník záměru OZE splní všechny podmínky z územního opatření, a přesto příslušný orgán vydá negativní JES z důvodu ochrany ZPF, by měly být výjimečné a měly by se týkat pouze případů, kdy v mezidobí od vydání územního opatření nastaly důvody zakládající diskontinuitu stanoviska dotčených orgánů ve smyslu § 3 stavebního zákona, což konkretizuje Společný metodický výklad odboru adaptace na změnu klimatu a odboru legislativního orgánům ochrany ZPF.¹¹

Základní zásady plošné ochrany ZPF stanoví přímo zákon o ochraně ZPF – tyto zásady nejsou speciální úpravou v ZOZE dotčeny a musí být zohledněny již při výběru umístění akcelerační oblasti a konkretizovány v podmínkách územního opatření tak, aby se snížila nejistota co do jejich obsahu ve vztahu k dané akcelerační oblasti a aby mohly být záměry pro využití OZE v dané akcelerační oblasti bez větších potíží povoleny.

K aplikaci zásad ochrany ZPF při vymezení akcelerační oblasti

Zásady plošné ochrany ZPF jsou vyjádřeny § 4 zákona o ochraně ZPF. Při posuzování návrhu akcelerační oblasti (umístění, velikost) z hlediska intenzity dotčení veřejného zájmu na ochraně ZPF vstupují do úvahy zejména tyto zásady:

1. prokázat nezbytnost určení zemědělské půdy k nezemědělskou využití dle § 4 odst. 2 věty druhé zákona o ochraně ZPF;
2. upřednostňovat zemědělskou půdu méně kvalitní dle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF;
3. co nejméně narušovat organizaci ZPF a síť zemědělských účelových komunikací a ztěžovat obhospodařování dle § 4 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně ZPF;
4. určovat zemědělskou půdu k jinému než zemědělskému účelu v územně plánovací dokumentaci jen nejnutnější plochu dle § 4 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně ZPF.

Ad 1: Obecně platí, že výroba elektřiny ve výrobně elektřiny z OZE o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 kW a více se uskutečňuje ve veřejném zájmu, jak vyplývá z § 3 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Ochrana ZPF rovněž představuje veřejný zájem, který je zakotven v § 1 odst. 1 zákona o ochraně ZPF. Mají-li být OZE realizovány na zemědělské půdě, musí se tak dít proporcionálně.

Pořizovatel územně plánovací dokumentace má při vymezení akcelerační oblasti věnovat zvýšenou pozornost zejména hledání ploch, které zákon o ochraně ZPF v návěti § 4 odst. 1 požaduje přednostně využívat pro nezemědělské využití. Dané ustanovení představuje významný překryv s územím preferovaným pro vymezení akceleračních oblastí dle § 4 odst. 3 ZOZE. Nezbytným minimem z hlediska ochrany ZPF při vymezení akcelerační oblasti pro FVE je požadavek, aby v souladu s § 4 odst. 1 zákona o ochraně ZPF byly přednostně zváženy a využity vhodné nezemědělské pozemky v dané lokalitě (zejména brownfieldy, neplodná půda a další), jakož i vymezené a dosud nevyužité produkční plochy, neboť tyto plochy již byly prověřeny z hlediska dopadů na ZPF. Případné nezahrnutí takových území do návrhu vymezení akcelerační oblasti musí být řádně odůvodněno.

Ad 2: Pokud jde o vymezení akceleračních oblastí pro FVE, zařazení zemědělské půdy do I. a II. třídy ochrany dle bonitovaných půdně ekologických jednotek (dále jen „BPEJ“) představuje tzv. „červený limit“ dle nařízení vlády č. 507/2025 Sb., o stanovení území, na kterých nelze vymežovat akcelerační oblasti. Skutečnost, že území, ve kterém je vymežována akcelerační

---

¹¹ Věstník Ministerstva životního prostředí, ROČNÍK XXXV, květen 2025, ČÁSTKA 2.

oblast, obsahuje zemědělské půdy průměrné kvality zařazené do III. třídy ochrany dle BPEJ nebo zemědělské půdy podprůměrné kvality zařazené do IV. a V. třídy ochrany dle BPEJ, však neznámá, že se tato zásada neuplatní. V souladu s danou zásadou má pořizovatel územně plánovací dokumentace vymezovat akcelerační oblast na co nejméně kvalitních zemědělských půdách, anebo odůvodnit, proč zvolil jiné řešení. V případě akceleračních oblastí pro VTE nařízení vlády o stanovení území, na kterých nelze vymezovat akcelerační oblasti, přímo nevyklučuje jejich umístění na žádné třídě ochrany ZPF. I v tomto případě by však mělo být zdůvodněno, jak byla při vymezování akcelerační oblasti zohledněna zásada upřednostňování půdy méně kvalitní v kontextu ochrany jiných veřejných zájmů (včetně veřejného zájmu na využívání OZE), případně v kontextu ostatních zásad plošné ochrany ZPF.

Pokud by (z různých důvodů) nebyla možná plošná redukce akceleračních oblastí na základě aplikace zásady podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF, podmínky v územním opatření sloužící k preferenci využití půdy méně kvalitní mohou, v závislosti na druhu záměru pro využití OZE, míře zastoupení a prostorové distribuci jednotlivých tříd ochrany ZPF v akcelerační oblasti a významu a prostorové distribuci ochrany jiných veřejných zájmů v konkrétním případě, například zakázat realizaci záměrů pro využití OZE na určitém území nebo na určité třídě ochrany ZPF, stanovit maximální míru možného záboru ZPF, popř. stanovit určitý maximální poměr pro zábor dané třídy ochrany vůči jednotce instalovaného výkonu.

Ad 3: Je třeba předcházet rozbití ucelených bloků zemědělské půdy, vzniku neobhospodařovatelných ploch v důsledku nedostatečné či nevhodné velikosti zbytkové zemědělské půdy a zániku přístupových komunikací. Co se týče požadavku týkajícího se neobhospodařovatelných ploch, akcelerační oblasti by měly být vymezeny a podmínky v územním opatření by měly být nastaveny tak, aby nedocházelo ke vzniku ploch zemědělské půdy užších než vzdálenost, ve které se standardně používaná zemědělská technika dokáže otočit bez větších problémů.¹² Obdobnou podmínku lze uvést též v územním opatření pro budoucí záměry OZE realizované na území akcelerační oblasti, pokud to příslušný orgán považuje za vhodné. Hrozí-li v důsledku vymezení akcelerační oblasti ztížení přístupu k zemědělským pozemkům, lze podmínkami v územním opatření vznést požadavek na vybudování přístupových komunikací, pokud to příslušný orgán považuje za vhodné.

Ad 4: Smyslem této zásady je minimalizovat dotčení zemědělské krajiny nezemědělským využitím, což je třeba vnímat v kontextu zásad 2 a 3. V tomto ohledu představují specifickou situaci akcelerační oblasti vymezované pro FVE. Dotčené orgány, které budou vydávat své stanovisko k návrhu akcelerační oblasti, by při aplikaci zásad plošné ochrany ZPF měly vycházet z předpokladu, že území navrhované akcelerační oblasti pro FVE má být plně využito pro energetické využití (nevyplyvá-li z podmínek uvedených v územním opatření něco jiného). Je-li v tomto ohledu plošné dotčení ZPF navrhovanou akcelerační oblastí pro ZPF příliš intenzivní, uvedená zásada se uplatní primárně skrze požadavek na redukci plošného rozsahu akcelerační oblasti. Jsou-li možnosti redukce akcelerační oblasti omezené, lze podmínkami v územním opatření omezit plošný rozsah FVE ve vymezované akcelerační oblasti, pokud to příslušný orgán považuje za vhodné. Lze např. uvést, že plochy s FVE nesmí přesahovat více než X % celkové rozlohy vymezené akcelerační oblasti, nebo lze limitovat maximální rozlohu souvislých ploch s fotovoltaickými moduly.

Z dalších zásad plošné ochrany ZPF, jejichž aplikace může mít vliv na umístění či velikost akcelerační oblasti, lze uvést zásadu co nejméně narušovat mimoprodukční funkce zemědělské

---

¹² Tato zásada se týká zejména menších akceleračních oblastí pro FVE, kde se předpokládá, že celá akcelerační oblast nebo její většina může být využita pro FVE.

půdy dle § 4 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ZPF. Dotčení této zásady však lze minimalizovat podmínkami a zmírňujícími opatřeními v územním opatření – v kontextu realizace OZE jde zejména o zachování krajinných prvků a hydrologických a odtokových poměrů v území.

Zákonná opora

Požadavek na stanovení podmínek, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze ZPF, vyplývá z § 13 odst. 4 ZOZE.

7.4 Ochrana lesa

Předpokládá-li se možnost umístění záměrů pro využití OZE na pozemcích, které jsou součástí PUPFL nebo v jiných plochách, u kterých lze předpokládat možnost dotčení zájmů chráněných lesním zákonem (tj. zejména v pásmu 30 m od okraje lesa), pak by měl návrh územního opatření obsahovat podrobnější podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro:

- vydání souhlasu s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem podle § 14 odst. 2 lesního zákona a/nebo
- vydání rozhodnutí odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa podle § 13 odst. 1 ve spojení s § 16 lesního zákona.

Každý z těchto správních úkonů se z hlediska ZOZE vydává v jiném režimu:

- Souhlas s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem podle § 14 odst. 2 lesního zákona je vydáván ve stejném procesním režimu jako např. souhlas se zásahem do krajinného rázu (viz výše bod 7.2), tj. tento souhlas se v JES již nevydává a související podmínky je proto nutné navrhnout již při vymezení akcelerační oblasti.
- Rozhodnutí odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa podle § 13 odst. 1 ve spojení s § 16 lesního zákona je vydáváno ve stejném procesním režimu jako souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF (viz výše bod 7.3), tj. v územním opatření musí být stanoveny podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro vydání souhlasu s odnětím nebo omezením.

Souhlas s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem

Cílem ochranného pásma o šířce 30 m od lesa stanoveného v § 14 odst. 2 lesního zákona je minimalizovat negativní účinky stavební činnosti na les, respektive posoudit a případně zabezpečit souladnost zamýšleného záměru se zájmy chráněnými lesním zákonem.

Orgány státní správy lesů v rámci zavedené správní praxe obecně dbají na zachování minimálního odstupu staveb od hranice lesních pozemků, a to s ohledem na nezbytnost vyloučení budoucího omezení lesních pozemků v důsledku stanovování tzv. zabezpečovacích opatření ve smyslu § 22 odst. 1 lesního zákona (mj. s ohledem na zastínění a na ochranu záměrů před pádem stromů). Zvláštní pozornost je v tomto smyslu potřebné věnovat akceleračním oblastem vymezeným pro využití energie slunce (tj. pro FVE a s nimi související infrastrukturu), pokud zasahují do ochranného pásma lesa.

Rozhodnutí o odnětí nebo omezení

Podle nařízení vlády č. 507/2025 Sb., o stanovení území, na kterých nelze vymezovat akcelerační oblasti, nelze na PUPFL vymezit akcelerační oblast pro FVE. Akcelerační oblast pro VTE pak nelze

vymežit na PUPFL zařazených do kategorie lesů ochranných a lesů zvláštního určení. Text níže se tedy v praxi týká výhradně případů vymezení akcelerační oblasti pro VTE v hospodářských lesích.

JES zahrnující rozhodnutí odnětí pozemků z PUPFL je vydáván až v rámci povolování záměru pro využití OZE. Není možné odejmout pozemek z PUPFL již při vymezení akcelerační oblasti. Pokud však záměr splní podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření, pak **příslušný orgán v rámci JES zpravidla již neposuzuje přípustnost záměru z hlediska zásad ochrany PUPFL, ale pouze stanoví podmínky vyplývající z konkrétního projektového řešení (rekultivace, poplatky, příp. podmínky týkající se staveniště atp.).**

Případy, kdy stavebník záměru OZE splní všechny podmínky z územního opatření, a přesto příslušný orgán vydá negativní JES z důvodu ochrany PUPFL, by měly být výjimečné a měly by se týkat pouze případů, kdy se v mezidobí od vydání územního opatření nastaly důvody zakládající diskontinuitu stanoviska dotčených orgánů ve smyslu § 3 stavebního zákona.

Základní zásady ochrany PUPFL stanoví přímo lesní zákon – tyto zásady nejsou speciální úpravou v ZOZE dotčeny, a musí být zohledněny již při výběru umístění akcelerační oblasti a případně konkretizovány v podmínkách územního opatření tak, aby mohly být záměry pro využití OZE v dané akcelerační oblasti bez větších potíží povoleny.

Prosazování zásad ochrany PUPFL je primárně úlohou příslušného orgánu vydávajícího stanovisko k návrhu územního opatření. Je však vhodné, aby v souladu s nimi bylo postupováno již při samotném zpracování návrhu územního opatření autorizovanou osobou.

K aplikaci zásad ochrany PUPFL při vymežování akcelerační oblasti:

Využití lesních pozemků k jiným účelům je možné pouze pokud jiný veřejný zájem (zde realizace záměrů pro využití OZE) převažuje nad zájmem plnění funkcí lesa. Veřejný zájem na zachování lesa coby nenahraditelné složky životního prostředí a národního přírodního bohatství je vyjádřen prostřednictvím § 1 lesního zákona. V případě výroby elektřiny z OZE o celkovém instalovaném výkonu 100 kW a více je jejich realizace spojována s veřejným zájmem na základě § 3 odst. 2 energetického zákona.

Pořizovatel územně plánovací dokumentace má při vymežování akcelerační oblasti věnovat zvýšenou pozornost hledání vhodných ploch mimo PUPFL, a to s přihlédnutím i k ochraně jiných veřejných zájmů, které se k těmto jiným plochám mohou vázat. Vždy přitom musí být postupováno v souladu s požadavky vyplývajícími z § 14 odst. 1 lesního zákona, tj. je nutné navrhnout a zdůvodnit taková řešení, která jsou z hlediska zachování lesa, ochrany životního prostředí a ostatních celospolečenských zájmů nejvhodnější. V tomto smyslu je třeba vzít v úvahu také území preferovaná pro vymezení akceleračních oblastí podle § 4 odst. 3 ZOZE.

Pokud je vymezení akcelerační oblasti na PUPFL v daném případě vyhodnoceno jako vhodné, pak se při posuzování návrhu akcelerační oblasti z hlediska dotčení veřejného zájmu na ochraně lesa a stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření aplikují zásady stanovené v § 13 odst. 2 lesního zákona:

1. přednostně použít pozemky méně významné z hlediska plnění funkcí lesa a zajistit, aby použití pozemků co nejméně narušovalo hospodaření v lese a plnění jeho funkcí,
2. dbát na to, aby nedocházelo k nevhodnému dělení lesa z hlediska jeho ochrany a k ohrožení sousedních lesních porostů,
3. nenarušovat síť lesních cest, meliorací a hrazení bystřin v lesích a jiných zařízení sloužících lesnímu hospodářství; v případě nezbytného omezení jejich funkcí je uvést do původního stavu, není-li to možné, zajistit odpovídající náhradní řešení a

4. zřizovat pozemní komunikace a průseky v lese tak, aby jejich zřízením nedošlo ke zvýšenému ohrožení lesa, zejména větrem a vodní erozí.

Ad 1: Do akceleračních oblastí by měly být přednostně zahrnovány ty PUPFL, u nichž je schopnost plnění funkcí lesa snížena (např. pozemky s ochranou PUPFL, které svojí povahou vylučují dlouhodobou existenci lesních porostů, tzv. bezlesí, nebo lesní pozemky s méně kvalitními lesními porosty), popř. by mělo být jejich přednostní využití požadováno v podmínkách a zmírňujících opatřeních v územním opatření.

Při navrhování podmínek a zmírňujících opatření do územního opatření je potřebné věnovat pozornost také ochraně lesa před odletující námrazou z lopatek rotoru VTE.

Ad 2 a 3: V případě vymezení akceleračních oblastí na PUPFL je nutné volit takové umístění akcelerační oblasti, které bude předcházet nevhodnému dělení rozsáhlých komplexů lesních pozemků (tj. primárně umisťovat akcelerační oblasti v okrajových částech lesních komplexů) a zároveň významně nenaruší stávající síť lesních cest či zařízení sloužící lesnímu hospodaření (typicky stavby zbudované pro účely úpravy vodního režimu v lesích), popř. by měly nevhodnému dělení lesa a narušení sítě lesních cest a zařízení v důsledku realizace VTE předcházet podmínky a zmírňující opatření v územním opatření.

Při navrhování podmínek a zmírňujících opatření do územního opatření je potřebné věnovat pozornost také otázce stanovení zákazu realizace VTE v místech, která vystaví odhalenou porostní stěnu převažujícímu směru bořivého větru.

Ad 4: Tato zásada může být relevantní ve vztahu k nezbytné dopravní a technické infrastruktuře včetně připojení výroby k soustavě (viz definice záměru pro využití OZE v bodě 2 metodiky).

Ustanovení § 13 odst. 3 lesního zákona stanoví povinnosti osob provádějících mj. stavební činnost v lesích. Tyto povinnosti musí být plněny i v akcelerační oblasti, tj. záměry pro využití OZE je musí respektovat i bez stanovení souvisejících podmínek a zmírňujících opatření. V územním opatření je proto není vhodné opakovat (případně na ně lze upozornit v odůvodnění). Jejich upřesnění v územním opatření připadá v úvahu jen v případech, kdy jde o specifickou podmínku, která by měla být zohledněna již v dokumentaci záměru a žádosti o JES.

Podklady

Ve vztahu k lesům je potřebné srovnat mapové podklady (tzv. typologické mapy) na geoportálu Národního lesnického institutu, a to zejména ve vztahu k problematice:

- svažitosti lesních pozemků¹³:
  - akcelerační oblasti nebo záměry pro využití OZE ve vymezené akcelerační oblasti by neměly být umisťovány na extrémních stanovištích, na nichž silně exponovaná poloha (hřebeny, vrcholy, příkré svahy) a nepříznivé půdní či klimatické podmínky vyvolávají zvýšené riziko vzniku eroze – jedná se o stanoviště definované edafickými kategoriemi Z, X, Y, J a dále stanoviště lesních typů s výrazným svahovým charakterem označené čtyřmístným kódem kdy poslední znak představuje písmeno e (např. označení 3K5e);
- výskytu vodou ovlivněných stanovišť¹⁴:
  - za zcela nevhodné z hlediska ochrany lesa je nutné považovat umístění akcelerační oblasti nebo záměrů pro využití OZE ve vymezené akcelerační oblasti

¹³ Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/DsUhul/DsOprl/>.

¹⁴ Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/DsUhul/DsOprl/>.

do území s převahou PUPFL na vodou ovlivněných stanovištích definovaných edafickými kategoriemi L, U, V, O, P, Q, G, T a R.

Ucelená území PUPFL s převahou předmětných edafických kategorií, respektive lesních typů, by měla být z návrhu akcelerační oblasti vypuštěna. V případě plošně menších limitů lze v územním opatření stanovit podmínky omezující umístění záměrů pro využití OZE do těchto území. V takovém případě bude obvykle potřebné vyznačit území, ve kterých má k omezení dojít, do výkresu v územním opatření.

Pro účely zohlednění (ochrany) páteřní sítě lesních cest lze jako podklad využít dopravní mapu zpracovanou Národním lesnickým institutem zpracovanou v rámci Oblastního plánu rozvoje lesů – OPRL.¹⁵

Zákonná opora

Požadavek na stanovení podmínek, jejichž splnění je předpokladem pro vydání souhlasu s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem (je-li jeho vydání v podmínkách dané akcelerační oblasti relevantní), vyplývá z § 11 odst. 2 ve spojení s § 13 odst. 2 písm. f) ZOZE, na který navazuje požadavek § 14 odst. 2 lesního zákona. V zásadě by se v tomto případě mělo jednat o podmínky a zmírňující opatření, které by se v případě, že by akcelerační oblast nebyla v daném území vymezena, promítly do JES. Požadavek na stanovení podmínek, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o vydání rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa, vyplývá z § 13 odst. 4 ZOZE.

7.5 Ochrana vod

V návaznosti na požadavky vyplývající z unijního práva musí být územní opatření vždy navrženo tak, aby byly vyloučeny nebo podstatně omezeny nepříznivé dopady záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti s ohledem na cíle ochrany povrchových vod podle § 23a odst. 1 písm. a) vodního zákona. Primárním cílem je, aby budoucí záměry v akcelerační oblasti **neporušily zákazy stanovené k ochraně uvedených zájmů**, mezi které ve vztahu k záměrům pro využití OZE patří v případě povrchových vod:

- zhoršení stavu útvarů povrchových vod,
- znemožnění dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu povrchových vod.

Není-li možné dosáhnout stavu, kdy budou cíle uvedené v § 23a odst. 1 písm. a) vodního zákona dodrženy, pak je cílem podmínek a zmírňujících opatření **podstatné omezení nepříznivých dopadů** záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti, na což pak eventuálně navazuje potřeba **posouzení podmínek pro vydání výjimky podle § 23a odst. 8 vodního zákona (§ 14 ZOZE)**. Ustanovení § 14 ZOZE a § 23a odst. 8 vodního zákona přitom již upravuje ochranu nejen povrchových, ale také podzemních vod (mohou-li být záměrem dotčeny).

Ustanovení § 14 ZOZE upravuje stanovisko vodoprávního úřadu (orgánu příslušnému k vydání rozhodnutí o výjimce podle § 23a odst. 8 vodního zákona, tj. krajskému úřadu) k návrhu územního opatření a je v tomto smyslu adresováno primárně jemu. Je však vhodné, aby podmínky vyžadované podle § 14 ZOZE zpracovaly autorizované osoby v rámci možností již do návrhu územního opatření – pokud budou tyto podmínky a zmírňující opatření obsaženy již v návrhu

---

¹⁵ Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/DsNli/Oprl/>.

územního opatření, stanoviska podle § 14 ZOZE nebudou muset obsahovat požadavky na stanovení dodatečných podmínek, což přispěje efektivnímu projednání návrhu.

Na návrhu těchto podmínek a zmírňujících opatření se podílí vždy zejména osoba s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Zákonná opora:

Požadavek na vyloučení určitých částí území z akcelerační oblasti nebo na stanovení adekvátních podmínek a zmírňujících opatření vyplývá v tomto případě přímo z § 11 odst. 2 ZOZE, a to ve spojení s § 23a odst. 1 písm. a) vodního zákona (tj. ustanovení stanovující příslušné cíle). Požadavek na podstatné omezení nepříznivých dopadů vyplývá rovněž z § 11 odst. 2 ZOZE, na který v tomto případě navazuje § 14 ZOZE a § 23a odst. 8 vodního zákona (tj. ustanovení upravující povolování výjimek). Pro přehled srov. tabulku v příloze č. 1.

Jiné správní úkony podle vodního zákona:

Vydávání souhlasu podle § 17 odst. 1 vodního zákona ani § 104 odst. 3 vodního zákona není v rámci JES dotčeno. Do územního opatření se mohou promítnout na základě obecně formulovaného pravidla podle § 11 odst. 2 ZOZE, podle kterého jsou součástí návrhu územního opatření podmínky navržené za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí nebo, pokud není možné tyto dopady vyloučit, podmínky a zmírňující opatření navržené za účelem jejich zmírnění. Platí však následující:

- Stanovit tyto podmínky a zmírňující opatření v územním opatření není povinné.
- Při stanovování podmínek je nutné dbát na to, aby nedošlo k nežádoucímu narušení legitimního očekávání žadatelů – je proto vhodné, aby v územním opatření byly obsaženy podmínky, které jsou zásadní pro celkovou koncepci záměru, tj. takové, jejichž uplatnění až ve fázi povolování záměru by pravděpodobně vedlo k nutnosti záměr zásadním způsobem přepracovat nebo od něj upustit. Pokud tyto podmínky budou v územním opatření stanoveny, pak jimi bude příslušný orgán při vydávání JES vázán.
- Na druhou stranu by však neměly být v územním opatření stanovovány podmínky, jejichž stanovení není povinné a jejichž řešení je vhodnější ponechat až na JES.

7.6 Další podmínky vyplývající z vyhodnocení a stanoviska SEA

Obecně má územní opatření podle § 11 odst. 2 ZOZE (části věty první před „včetně“) vždy obsahovat podmínky navržené za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí a veřejné zdraví nebo, pokud není možné tyto dopady vyloučit, podmínky a zmírňující opatření navržené za účelem jejich zmírnění. V tomto smyslu ZOZE odkazuje v obecné rovině na posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (SEA), které je při vymezení akcelerační oblasti vždy obligatorní.

Vyhodnocení SEA může ve vztahu k podmínkám a zmírňujícím opatřením uvedeným v územním opatření obsahovat i podrobnosti, které by nebyly v případě jejich stanovení přímo v územně plánovací dokumentaci možné – ZOZE prolamuje limit uvedený v § 40 odst. 5 stavebního zákona, když v § 8 odst. 1 stanoví, že vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území obsahuje podrobnosti potřebné ke stanovení podmínek a zmírňujících opatření pro povolení, provedení nebo užívání záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti.

Podmínky zapracované do návrhu územního opatření v rámci spolupráce s posuzovatelem SEA nebo v případě nutnosti¹⁶ na základě stanoviska SEA **přesahují rámec podmínek podle výše uvedených bodů (nejde o podmínky „nahrazující“ správní úkony uvedené v § 13 odst. 2 apod.)** – mohou se týkat jiných složek životního prostředí nebo i ochrany veřejného zdraví. Při jejich formulaci je však třeba dbát na to, aby bylo stanovení těchto podmínek již v územním opatření skutečně vhodné. Na rozdíl od podmínek vyžadovaných podle § 13 a § 14 ZOZE nedochází ve vztahu k dalším podmínkám k omezení v obsahu JES (s výhradou vysvětlenou v bodě 5.4) – **je proto vždy nutné zvážit, zda není postačující a vhodnější stanovení podmínky až v JES nebo v jiném závazném stanovisku (potažmo v povolení záměru).**

Nad rámec podmínek a zmírňujících opatření vyžadovaných podle § 11 odst. 2 části věty za „včetně“ a § 13 a § 14 ZOZE (tj. podmínky a zmírňující opatření podle bodů 7.1 a 7.2) má zpravidla smysl stanovovat v územním opatření pouze ty podmínky, které jsou zásadní pro celkovou koncepci záměru, tj. takové, jejichž uplatnění až ve fázi povolování záměru by pravděpodobně vedlo k nutnosti záměr zásadním způsobem přepracovat nebo od něj upustit. Současně je po navržení všech podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření vhodné přezkoumat, zda navržené podmínky a zmírňující opatření plní obecný účel vyloučení nebo alespoň zmírnění nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí a veřejné zdraví (s ohledem na požadavek § 11 odst. 2 ZOZE – části věty první před „včetně“). Není-li tomu tak a není-li možné a vhodné řešit zbývající nepříznivé vlivy záměrů pro využití OZE až na projektové úrovni (na základě JES), pak je potřebné podmínky doplnit.

Na návrhu těchto podmínek a zmírňujících opatření se podílí vždy zejména osoba s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Zákonem je také vyžadována průběžná spolupráce pořizovatele s posuzovatelem SEA při zpracování návrhu územně plánovací dokumentace i územního opatření s cílem zohlednit posuzovatelem doporučená opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Z praktických důvodů lze doporučit, aby autorizovaná osoba spolupracující na návrhu územního opatření (podle § 11 odst. 1 ZOZE) byla totožnou osobou s posuzovatelem SEA (tj. zpracovatelem vyhodnocení SEA), není to však povinné – ZOZE to nevyžaduje ani nevylučuje.

I v případě těchto podmínek a zmírňujících opatření je nutné dbát na to, **aby navržené podmínky a zmírňující opatření měly právní oporu.** Ta vyplývá především z ustanovení § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 38 až 40 stavebního zákona (cíle a úkoly územního plánování) a s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

8. SHRNUTÍ: Zásady výběru a formulace podmínek a zmírňujících opatření

Při výběru a formulaci podmínek a zmírňujících opatření je třeba respektovat níže uvedené zásady plynoucí z požadavků ZOZE a z povahy a účelu akceleračních oblastí:

1. Akcelerační oblasti jsou vymezovány za účelem urychlení využití vybraného druhu nebo i více druhů OZE. Podmínky kladené na záměry pro využití OZE v akceleračních oblastech nesmí být přísnější než podmínky běžně kladené na záměry pro využití OZE umístované v jiných územích se srovnatelnými podmínkami (limity).

---

¹⁶ V ideálním případě, tj. při kvalitní spolupráci všech aktérů, bude stanovisko SEA obsahovat souhlasný výrok bez požadavků na eliminaci či zmírnění potenciálních negativních vlivů na životní prostředí.

2. Všechny podmínky i zmírňující opatření musí být stanoveny na základě zákona (ZOZE ve spojení se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, složkovými právními předpisy a/nebo s cíli a úkoly územního plánování podle § 38 a 39 stavebního zákona). Současně není vhodné opisovat do podmínek a zmírňujících opatření povinnosti stanovené přímo zákonem nebo jinými právními předpisy.
3. Podmínky a zmírňující opatření musí být vybírány a formulovány tak, aby odpovídaly specifickým podmínkám (limitům) a zájmům dotčeným v dané akcelerační oblasti a současně příslušnému druhu záměru pro využití OZE.¹⁷ Každá podmínka musí být v tomto smyslu odůvodněna.
4. Je nutné předejít stanovení podmínek, které by bezdůvodně bránily povolování záměrů pro využití OZE v akceleračních oblastech. Všechny podmínky musí být proveditelné. Jde-li o požadavky na technická či technologická řešení či opatření, musí se jednat o plně prověřené systémy či technologie využívané v reálných podmínkách. Podmínky vázané na proměnlivé okolnosti (např. nestálý výskyt druhu) je třeba formulovat tak, aby byly aktivovány jen v případech, kdy jsou pro záměr skutečně relevantní (tj. tak, aby při každé změně polohy výskytu druhu nebylo nutné měnit územní opatření).
5. V případě plošně rozsáhlejších nebo jinak problematických limitů vyžadujících úplnou eliminaci vlivů záměru na chráněný zájem je třeba zvážit možnost zmenšení rozsahu navrhované akcelerační oblasti, případně její úplné vypuštění z návrhu.
6. Je nutné rozlišovat, zda se podmínka nebo zmírňující opatření vztahuje na všechny součásti „záměru pro využití OZE“ nebo jen na výrobu (VTE/FVE) nebo jen na některou jinou součást definice záměru pro využití OZE (např. připojení k síti nebo zařízení pro ukládání elektřiny, popř. na doprovodnou infrastrukturu, jako je nově budovaná cestní síť apod.).
7. Podmínky a zmírňující opatření lze stanovovat ve vztahu k povolení, provedení a užívání záměru. Nelze stanovovat podmínky směřující do fáze odstraňování záměru.¹⁸
8. Formulace podmínek a zmírňujících opatření by měly být přiměřeně obecné, aby je investor mohl zapracovat do svého projektu (je zcela nežádoucí snažit se v územním opatření přímo projektovat jednotlivé záměry, podmínky by neměly odkazovat na konkrétní výrobky, vylučovat alternativy řešení apod.).
9. V územním opatření je třeba řešit podmínky, které jsou zásadní pro celkovou koncepci záměru (tj. takové, jejichž pozdější uplatnění až ve fázi povolování záměru by pravděpodobně vedlo k nutnosti celý záměr zásadním způsobem přepracovat nebo od něj upustit), a podmínky vyžadované podle § 11 odst. 2, § 13 a § 14 ZOZE. Stanovení dalších podmínek není vyloučeno, je však vždy třeba zvážit, zda je stanovení podmínky již územním opatření vhodné – mnohdy může stačit řešení až v navazujících fázích povolování záměru.

=> Konkrétní příklady podmínek a zmírňujících opatření lze srov. v příloze č. 2.

---

¹⁷ Je třeba posuzovat podmínky pro moderní VTE. Typicky se jedná o technologie s instalovaným výkonem jedné elektrárny 4-7 MW, výšce stožáru 80 až 170 metrů a průměru rotoru 120 až 180 metrů, a tedy odpovídající výšce spodní, horní úvratě rotoru a rychlosti jeho otáčení. V případě větších akceleračních oblastí pro FVE je třeba posuzovat podmínky pro FVE o instalovaném výkonu v desítkách MWp.

¹⁸ Stanovení takových podmínek v územním opatření by bylo v rozporu se zásadou efektivity činnosti veřejné správy, neboť podmínky toho druhu budou stanoveny, až k tomu nadejde čas, v povolení odstranění stavby (viz § 249 stavebního zákona).

C. K POSTUPU PŘÍPRAVY NÁVRHU PODMÍNEK A ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ

9. Návrh územního opatření – spolupráce autorizovaných osob

Návrh územního opatření zpracovává tým složený minimálně z těchto tří autorizovaných osob:

- projektant oprávněný zpracovat územně plánovací dokumentaci,
- osoba s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí,
- osoba s autorizací podle § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny.

Druhé dvě autorizované osoby jsou primárně zodpovědné za návrh podmínek a zmírňujících opatření z oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, **spolupracují přitom však s projektantem**. Konkrétní rozvržení úkolů mezi jednotlivými osobami zpracovatelského týmu záleží zásadně na jejich dohodě, obecně však platí, že:

- osoba s autorizací podle § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny je primárně odpovědná za návrh podmínek a zmírňujících opatření z oblasti ochrany přírody a krajiny (připouštěna je autorizace pro účely zpracování posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny i autorizace pro účely zpracování hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny – je přitom vhodné, aby byl výběr autorizované osoby proveden s přihlédnutím k odbornosti autorizované osoby a zájmům dotčeným v navrhované akcelerační oblasti);
- osoba s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí je primárně odpovědná za návrh všech podmínek a zmírňujících opatření z oblasti životního prostředí, přičemž ve věcech, které se týkají oblasti ochrany přírody a krajiny spolupracuje s osobou s autorizací podle § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny a vychází z ní připravených podkladů;
- projektant je odpovědný za návrh podmínek a zmírňujících opatření mimo oblast životního prostředí a za návrh územního opatření jako celku, tedy i za koordinaci v rámci celého zpracovatelského týmu. Je nezbytné, aby spolupracoval s oběma výše uvedenými autorizovanými osobami.

Jsou-li při přípravě návrhu územního opatření a vyhodnocení SEA identifikovány plochy, u kterých vyvstane důvodná pochybnost o tom, zda je jejich zahrnutí do akcelerační oblasti vhodné, navrhnou autorizované osoby jejich vypuštění z akcelerační oblasti. V případě potřeby lze konzultovat vypuštění ploch z akcelerační oblasti s příslušnými dotčenými orgány.

Případný nesoulad v navrhovaných podmínkách a zmírňujících opatřeních řeší autorizované osoby vzájemnou dohodou, a to tak, aby výsledné řešení respektovalo principy uvedené níže v bodě 8 a aby bylo v souladu se zákonem a s veřejným zájmem.

10. Stanovisko příslušného orgánu podle § 13 ZOZE

Krajský úřad jako orgán příslušný k vydání JES pro záměr pro využití OZE v akcelerační oblasti (obecně označovaný jako „**příslušný orgán**“) je dotčeným orgánem při pořizování územního opatření a jeho změny a uplatňuje stanovisko k návrhu územního opatření nebo jeho změny.

Rozsah věcné působnosti příslušného orgánu je vymezen v § 13 odst. 2 a 4 ZOZE ve spojení s § 18 odst. 1 zákona o jednotném environmentálním stanovisku.

Stanovisko příslušného orgánu k návrhu územního opatření je stanoviskem dotčeného orgánu podle § 54 odst. 1 stavebního zákona. Nejde o JES ani o jiné závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu. Stanovisko je závazné pro pořizování územního opatření, není-li při řešení rozporů stanoveno jinak. Pro jeho obsah se použije ustanovení § 149 odst. 2 správního řádu obdobně.

Nachází-li se akcelerační oblast na území více správních obvodů, uplatní stanovisko ten krajský úřad, v jehož správním obvodu se nachází větší část akcelerační oblasti. Krajské úřady se však mohou dohodnout, že stanovisko uplatní jiný krajský úřad (např. pokud je v jeho správním obvodu sice menší část akcelerační oblasti, jsou v ní však obsaženy významnější předměty ochrany, nebo s ohledem na nemožnost vyloučení významného vlivu na předmět ochrany nebo celistvost lokality soustavy Natura 2000 ve správním obvodu jiného krajského úřadu). Příslušný orgán v každém případě vždy projedná návrh stanoviska s ostatními krajskými úřady, na území jejichž správních obvodů se akcelerační oblast nachází.

10.1 Ochrana přírody a krajiny + dotčení zájmů chráněných LesZ (§ 13 odst. 2 ZOZE)

Příslušný orgán posoudí návrh územního opatření z hlediska otázky, zda navržené podmínky a zmírňující opatření vyloučí nebo alespoň podstatně omezí nepříznivé dopady záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti s ohledem na zákazy stanovené k ochraně volně žijících ptáků a zvláště chráněných druhů živočichů podle § 5a odst. 1 a § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Může navrhnout další podmínky nebo zmírňující opatření, jejichž účelem je vyloučení nebo podstatné omezení těchto nepříznivých dopadů.

Nelze-li vyloučit nepříznivé dopady záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti s ohledem na zákazy stanovené k ochraně ptáků a zvláště chráněných druhů živočichů, posoudí příslušný orgán, zda jsou splněny zákonné požadavky pro povolení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a/nebo povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Nejsou-li zákonné požadavky pro vydání odchylného postupu a/nebo výjimky podle § 5b odst. 1 a/nebo § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny splněny, uplatní příslušný orgán nesouhlasné stanovisko nebo souhlasné stanovisko s podmínkou, že budou problematické části území z návrhu vypuštěny. Jsou-li zákonné požadavky pro vydání výjimky / odchylného postupu splněny, může ve stanovisku stanovit související podmínky nebo zmírňující opatření.

Je-li to v daném případě relevantní, příslušný orgán dále posoudí návrh územního opatření z hlediska otázky, zda jsou splněny zákonné požadavky pro vydání správních úkonů uvedených v § 13 odst. 2 ZOZE. Nejsou-li zákonné požadavky pro vydání těchto správních úkonů podle zákona o ochraně přírody a krajiny a lesního zákona splněny, uplatní příslušný orgán nesouhlasné stanovisko nebo souhlasné stanovisko s podmínkou, že budou problematické části území z návrhu vypuštěny. Jsou-li zákonné požadavky pro vydání těchto správních úkonů splněny, může ve stanovisku stanovit související podmínky nebo zmírňující opatření.

10.2 Ochrana ZPF a PUPFL (§ 13 odst. 4 ZOZE)

Bude-li provedení záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti vyžadovat vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze ZPF podle § 9 zákona o ochraně ZPF, příslušný orgán posoudí návrh

územního opatření a případně navrhne další podmínky, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o vydání tohoto souhlasu (resp. žádosti o JES). Blíže srov. bod 7.3.

Bude-li provedení záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti vyžadovat vydání rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa podle § 13 odst. 1 ve spojení s § 16 lesního zákona, příslušný orgán posoudí návrh územního opatření a případně navrhne další podmínky, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o vydání tohoto rozhodnutí (resp. žádosti o JES). Blíže srov. bod 7.4.

V obou výše uvedených případech je JES zahrnující souhlas s odnětím vydáván až v rámci povolování záměru pro využití OZE. Není možné odejmout půdu ze ZPF nebo z PUPFL již při vymezení akcelerační oblasti. Pokud však záměr splní podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření, pak příslušný orgán v rámci JES z hlediska zásad plošné ochrany ZPF a PUPFL zpravidla již neposuzuje přípustnost záměru (nezbytnost odnětí apod.), ale pouze stanoví podmínky vyplývající z konkrétního projektového řešení (rekultivace, poplatky atp.). Případy, kdy stavebník záměru OZE splní všechny podmínky z územního opatření, a přesto příslušný orgán vydá negativní JES z důvodu ochrany ZPF nebo PUPFL, by měly být výjimečné a měly by se týkat pouze případů, kdy v době od vydání územního opatření nastaly důvody zakládající diskontinuitu stanoviska dotčených orgánů ve smyslu § 3 stavebního zákona.

Blíže k aplikaci zásad ochrany podle zákona o ochraně ZPF a lesního zákona srov. body 7.3 a 7.4.

11. Stanovisko vodoprávního úřadu podle § 14 ZOZE

Pro krajský úřad jako orgán příslušný k vydání rozhodnutí o výjimce podle § 23a odst. 8 vodního zákona (obecně označovaný jako „**vodoprávní úřad**“) platí obdobně výše uvedené. Rozsah věcné působnosti vodoprávního úřadu je vymezen v § 14 odst. 2 ZOZE.

Vodoprávní úřad posoudí návrh územního opatření z hlediska otázky, zda provedení záměrů pro využití OZE v předmětné akcelerační oblasti může vést ke zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody nebo ke znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody. Pokud k tomu může dojít, navrhne další podmínky a zmírňující opatření, jejichž účelem je předejít tomuto zhoršení nebo znemožnění. Nelze-li takové podmínky a zmírňující opatření stanovit, uplatní vodoprávní orgán nesouhlasné stanovisko nebo souhlasné stanovisko s podmínkou, že budou problematické části území z návrhu vypuštěny.

12. Stanoviska jiných dotčených orgánů

Všechny dotčené orgány, které podle jiných právních předpisů (včetně „složkových“ právních předpisů z oblasti ochrany životního prostředí) uplatňují stanoviska k územně plánovací dokumentaci, mohou uplatit stanovisko i k návrhu územního opatření (§ 9 odst. 2 ZOZE).

V oblasti ochrany životního prostředí může dojít k souběhu příslušnosti dotčeného orgánu podle vybraného „složkového“ právního předpisu se speciální příslušností příslušného orgánu podle § 13 ZOZE nebo s příslušností vodoprávního úřadu podle § 14 ZOZE. Je nutné rozlišit účel těchto stanovisek tak, aby při jejich uplatnění nevznikaly rozpory:

- Působnost příslušného orgánu podle § 13 ZOZE (vždy krajský úřad) se vztahuje specificky k podmínkám a zmírňujícím opatřením, které jsou běžně řešeny v rámci JES, zde jsou však zobecňovány a uplatňovány již v územním opatření.
- Působnost vodoprávního úřadu podle § 14 ZOZE (vždy krajský úřad) se vztahuje specificky k podmínkám a zmírňujícím opatřením, jejichž účelem je předejít zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo stavu útvaru podzemní vody nebo předejít znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody.
- Působnost „složkového“ dotčeného orgánu je obecnější a vztahuje se k otázce vymezení akcelerační oblasti jako takové v územně plánovací dokumentaci (včetně návrhu jejích hranic) i k podmínkám a zmírňujícím opatřením vztahujícím se k dané složce životního prostředí, které jsou uvedeny v návrhu územního opatření.

Chystá-li se „složkový“ dotčený orgán uplatnit stanovisko k podmínkám a zmírňujícím opatřením v návrhu územního opatření, doporučuje se předchozí koordinace s příslušným orgánem podle § 13 ZOZE / vodoprávním úřadem podle § 14 ZOZE (krajský úřad).

Příloha č. 1: Základní přehled oblastí podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření týkajících se ochrany životního prostředí a jejich vazeb na projektovou úroveň

Účel podmínky v územním opatření	Opora v ZOZE	Vazba na projektovou úroveň
ZCHD živočichů – vyloučení negativního vlivu	§ 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK	Výjimka podle § 56 ZOPK nebude s ohledem na vyloučení negativních vlivů potřebná, nedojde totiž k porušení zákazu dle § 50 odst. 2 ZOPK. V případě změn skutečností (doložený výskyt nového druhu) lze postupovat podle § 30 odst. 1 ZOZE a výjimku vydat.
ZCHD živočichů – zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu)	§ 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK	Výjimka podle § 56 ZOPK se v JES nevydává s výjimkou změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE, tj. např. nově doložený druh. Stanovení podmínek pro všechny druhy zjištěné při vymezení AO je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
Volně žijící ptáci – vyloučení negativního vlivu	§ 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 5a odst. 1 ZOPK	Stanovení odchylného postupu podle § 5b ZOPK nebude s ohledem na vyloučení negativních vlivů potřebné, nedojde totiž k porušení zákazu dle § 5a odst. 1 ZOPK.
Volně žijící ptáci – zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu)	§ 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. b) ZOZE ve spojení s § 5b odst. 1 ZOPK	Stanovení odchylného postupu podle § 5b se v JES nevydává s výjimkou případů změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE. Stanovení podmínek pro ochranu ptáků je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
Povrchové vody – vyloučení jevů, které odporují cílům ochrany povrchových vod	§ 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 23a odst. 1 písm. a) VodZ NEBO § 11 odst. 2 a § 14 ZOZE ve spojení s § 23a odst. 8 VodZ (na rozdíl od výše uvedených se zde vlastně nepočítá s tím, že by došlo jen ke zmírnění – podmínky mají vést k tomu, že se negativním vlivům předejde).	Výjimka podle § 23a odst. 8 VodZ nebude s ohledem na vyloučení jevů, které odporují cílům ochrany povrchových vod, potřebná. Pokud by se na projektové úrovni ukázalo, že potřebná je, tak se bude moct vydat za podmínek § 30 odst. 4 ZOZE.

ZCHD rostlin – vyloučení negativního vlivu	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 49 odst. 1 ZOPK	Výjimka podle § 56 ZOPK nebude s ohledem na vyloučení negativních vlivů potřebná, nedojde totiž k porušení zákazu dle § 49 odst. 1 ZOPK. V případě změn skutečností (doložený výskyt nového druhu) lze postupovat podle § 30 odst. 1 ZOZE a výjimku vydat.
ZCHD rostlin – zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu)	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK	Výjimka podle § 56 ZOPK se v JES nevydává s výjimkou případů změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE, tj. např. nově doložený druh. Stanovení podmínek pro všechny druhy zjištěné při vymezení AO je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
VKP – vyloučení zásahu do VKP	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 4 odst. 2 věty první a druhá ZOPK	Souhlas se zásahem do VKP není s ohledem na vyloučení zásahu potřebný.
VKP – zmírnění zásahu do VKP (tj. podmínky zásahu do VKP)	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. a) ZOZE ve spojení s § 4 odst. 2 věty třetí a čtvrtá ZOPK	Souhlas se zásahem do VKP se v JES již nevydává s výjimkou změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE, které ale v případě VKP v praxi spíše nenastanou. Stanovení podmínek na ochranu VKP je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
Jeskyně – vyloučení zásahu	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 10 odst. 2 věta první ZOPK	Výjimka ze zákazu nebude s ohledem na vyloučení zásahu potřebná.
Jeskyně – zmírnění zásahu (tj. podmínky pro povolení výjimky ze zákazu)	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. c) ZOZE ve spojení s § 10 odst. 2 věta druhá ZOPK	Výjimka podle § 10 odst. 2 ZOPK se v JES již nevydává s výjimkou případů změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE, které ale v případě jeskyní v praxi spíše nenastanou. Stanovení podmínek na ochranu jeskyně je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
Krajinný ráz – vyloučení snížení / změny krajinného rázu	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 12 odst. 1 ZOPK	Souhlas se zásahem do krajinného rázu nebude s ohledem na vyloučení

		snížení nebo změny krajinného rázu potřebný.
Krajinný ráz – zmírnění snížení / změny krajinného rázu (tj. podmínky souhlasu se zásahem do krajinného rázu)	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. d) ZOZE ve spojení s § 12 odst. 2 ZOPK	Souhlas se zásahem do krajinného rázu se v JES již nevydává s výjimkou případů změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE, které ale v případě krajinného rázu v praxi spíše nenastanou. Stanovení podmínek na ochranu krajinného rázu je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
Les – vyloučení dotčení zájmů chráněných lesním zákonem	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“)	Souhlas s dotčením zájmů chráněných LesZ není s ohledem na vyloučení dotčení potřebný.
Les – dotčení zájmů chráněných lesním zákonem (tj. podmínky souhlasu s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem)	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. f) ZOZE ve spojení s § 14 odst. 2 LesZ	Souhlas s dotčením zájmů chráněných LesZ se v JES již nevydává s výjimkou případů změn skutečností podle § 30 odst. 1 ZOZE. Stanovení podmínek souhlasu je nutné v ÚO. V rámci JES dojde pouze ke kontrole splnění podmínek.
ZPF – odnětí zemědělské půdy ze ZPF	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 9 zákona o ochraně ZPF	Na projektové úrovni se vydá souhlas s odnětím jako součást JES (za předpokladu splnění podmínek z ÚO by měla být v zásadě jistota, že souhlas bude vydán). Stanovení podmínek pro vydání souhlasu s odnětím na projektové úrovni je nutné v ÚO. V rámci JES dojde ke kontrole splnění těchto podmínek. V rámci JES lze stanovit navazující podmínky vyžadující znalost projektu (zejména odvodů, rekultivace).
PUPFL – odnětí pozemku z PUPFL	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 16 LesZ	Na projektové úrovni se vydá souhlas s odnětím jako součást JES (za předpokladu splnění podmínek z ÚO by měla být v zásadě jistota, že souhlas bude vydán). Stanovení podmínek pro vydání souhlasu s odnětím

		na projektové úrovni je nutné v ÚO. V rámci JES dojde ke kontrole splnění těchto podmínek. V rámci JES lze stanovit navazující podmínky vyžadující znalost projektu (zejména odvodů, rekultivace).
Natura – vyloučení významných negativních vlivů na lokality soustavy Natura 2000	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 45i odst. 2 ZOPK a § 10a odst. 1 písm. a) a § 10b odst. 4 ZPV	Naturové posouzení není na projektové úrovni potřebné, protože jsou významné negativní vlivy vyloučeny (výjimku představují situace podle § 28 odst. 1 ZOZE).
Natura – zmírnění negativních vlivů na lokality soustavy Natura 2000	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 45i odst. 2 a 4 ZOPK	Naturové posouzení se na projektové úrovni již neprovádí (s výjimkou případů podle § 28 odst. 1 ZOZE).
Přírodní stanoviště (i mimo lokality soustavy Natura 2000) – vyloučení výrazného zhoršování stavu ploch s výskytem určitých typů stanovišť	§ 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a čl. 4 odst. 12 ve spojení s odst. 14 a s čl. 6 nařízení EP a Rady (EU) 2024/1991 o obnově přírody	Podmínka nezhoršování stavu stanovišť by měla být řešena již při vymezení akcelerační oblasti vč. posouzení existence méně škodlivých alternativních řešení.
Vyhodnocení SEA – posuzují se vlivy na: <ul style="list-style-type: none"> obyvatelstvo a veřejné zdraví životní prostředí, zahrnující vlivy na <ul style="list-style-type: none"> živočichy a rostliny, ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek, kulturní dědictví, a na jejich vzájemné působení a souvislosti. <p>Při posuzování koncepce se navrhuje a posuzují opatření k předcházení nepříznivých</p>	§ 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 38 až 40 stavebního zákona (cíle a úkoly územního plánování) a s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí	Na rozdíl od podmínek vyžadovaných podle § 13 a § 14 ZOZE <u>nedochází</u> v dalších oblastech k omezení v obsahu JES. V ÚO nemusí být podmínky z těchto oblastí stanoveny – mohou být řešeny v JES nebo jiných závazných stanoviscích (resp. v povolení záměru). Pokud jsou však podmínky v ÚO stanoveny, pak jsou pro JES nebo jiná závazná stanoviska i pro povolení záměru závazné. <ul style="list-style-type: none"> Podmínky mohou přesahovat rámec výše uvedených podmínek. Je však třeba dbát na to, aby jejich stanovení již v ÚO bylo vhodné. Je na místě zvážit, zda není postačující

<p>vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, k vyloučení, snížení, zmírnění nebo kompenzaci těchto vlivů, popřípadě ke zvýšení příznivých vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví provedením koncepce, včetně vyhodnocení předpokládané účinnosti navrhovaných opatření.</p>		<p>a vhodnější stanovení podmínky až v JES nebo v jiném závazném stanovisku (potažmo v povolení záměru = na projektové úrovni).</p>
---	--	---

Úplného vyloučení zásahu bude nejčastěji dosaženo buď požadavkem na zmenšení akcelerační oblasti (vypuštění problematického území) nebo podmínkou typu „Při umístění záměru pro využití OZE se záměrem zcela vyhnout (...)“.

Všechny podmínky a zmírňující opatření opírající se o § 13 ZOZE mají „jesový charakter“, tj. jedná se o podmínky, které by se v případě záměrů mimo akcelerační oblast typicky promítly do JES, pokud by to bylo v daném případě relevantní (tj. pokud by se vydával korespondující správní úkon, např. výjimka z druhové ochrany, souhlas se zásahem do VKP apod.). Pouze jejich formulace je obecná (směřuje na záměry, které teprve budou navrženy).

Nad rámec toho mohou být stanoveny další podmínky vyplývající např. z vyhodnocení SEA, popř. z naturového hodnocení.

Příloha č. 2: Příklady podmínek a zmírňujících opatření (katalog)

Tento katalog slouží jako **pomůcka** pro autorizované osoby připravující návrh územního opatření i pro dotčené orgány, které uplatňují k návrhu územního opatření stanoviska.

Podmínky a zmírňující opatření uvedené v katalogu představují pouze **příklady**, které lze v jednotlivých případech využít, pokud jsou pro danou akcelerační oblast relevantní. **Podmínky a zmírňující opatření je nutné formulovat tak, aby odpovídaly charakteristikám dané akcelerační oblasti a aby bylo možné je převzít do územního opatření.**

Soubor podmínek a zmírňujících opatření pro každou akcelerační oblast musí být zvolen tak, aby akcelerační oblast plnila svůj **účel, kterým je (zjednodušené) povolování záměrů pro využití OZE**. Podmínky kladené na záměry pro využití OZE v akceleračních oblastech nesmí být přísnější než podmínky běžně kladené na záměry pro využití OZE umístované v jiných územích se srovnatelnými podmínkami (limity).

Je třeba mít na paměti, že územní opatření je závazné pro záměry pro využití OZE v akcelerační oblasti. Každý záměr pro využití OZE tedy musí respektovat všechny podmínky a zmírňující opatření, které se na něj budou vztahovat. K obecným zásadám výběru a formulace podmínek a zmírňujících opatření **srovnej kapitulu 8 metodiky**.

Legenda

Katalog je strukturován do skupin podle předmětů ochrany (stejně jako kapitola 7 metodiky). Toto členění je však pouze orientační – některé podmínky slouží k ochraně více předmětů ochrany, což je případně zohledněno přímo v kartě podmínky.

V rámci každé skupiny jsou v první řadě uváděny podmínky využitelné jak pro akcelerační oblasti vymezené pro využití energie větru, tak pro akcelerační oblasti vymezené pro využití energie slunce (VTE i FVE), dále podmínky využitelné pouze pro akcelerační oblasti vymezené pro využití energie větru (VTE) a nakonec podmínky využitelné pouze pro akcelerační oblasti vymezené pro využití energie slunce (FVE).

Jednotlivé karty podmínek mají tuto strukturu:

	Označení podmínky / zmírňujícího opatření
Vstupní okolnost	Orientační vyjádření okolností, za kterých může být stanovení podmínky nebo zmírňujícího opatření relevantní.
Právní opora	Ustanovení právních předpisů, o které se možnost stanovení podmínky nebo zmírňujícího opatření opírá. V případě stanovení podmínky je nutné ověřit, zda lze v daném případě z uvedeného zmocnění vycházet.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Příklad textu podmínky nebo zmírňujícího opatření. Text nelze jen mechanicky převzít, je třeba jej doplnit nebo upravit tak, aby odpovídal charakteristikám dané akcelerační oblasti. Pokud jsou v textu uvedeny hodnoty v hranaté závorce, jedná se pouze o doporučené hodnoty, které lze specifikovat.
Doplňující informace	Doplňující údaje důležité pro stanovení podmínky / zmírňujícího opatření, popř. pro možnosti jejího plnění.

Pozn.: Katalog se zaměřuje na vyloučení či zmírnění vlivů v určitých oblastech ochrany životního prostředí. Neřeší např. vlivy na veřejné zdraví (součást SEA).

1) Ochrana přírody – druhy, ptáci, stanoviště

Srov. zejména body 7.1, 7.6 a 8 a přílohu č. 1 metodiky.

Související limity zakazující vymezení akcelerační oblasti v určitém území vyplývající ze ZOZE nebo nařízení vlády č. 507/2025 Sb., o stanovení území, na kterých nelze vymezovat akcelerační oblasti (dále jen „červené“ limity): Akcelerační oblast nelze vymezit na území zvláště chráněného území a jeho ochranného pásma, evropsky významné lokality, ptačí oblasti, mokřadů chráněných podle Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva a biotopu vybraných zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů¹⁹.

1.	Vyloučení nebo omezení zásahu do biotopu ZCHD nebo do stanoviště (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	V navrhované akcelerační oblasti byl posouzením podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE zjištěn výskyt biotopů zvláště chráněných druhů nebo výskyt evropských stanovišť (mimo lokality soustavy Natura 2000). Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti (např. z důvodu menšího rozsahu biotopu / stanoviště nebo jeho umístění uvnitř navržené akcelerační oblasti), je ale nutné eliminovat nebo zmírnit a případně kompenzovat negativní vlivy záměrů pro využití OZE na tato stanoviště stanovením odpovídajících podmínek pro tyto záměry.
Právní opora	Biotopy ZCHD druhů živočichů a rostlin: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK nebo § 49 odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu). Evropská stanoviště: § 45i ZOPK ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (nelze-li vyloučit významné negativní vlivy na lokality soustavy Natura 2000) a článek 4 odst. 12 ve spojení s odst. 14 a s článkem 6 nařízení o obnově přírody (nad rámec požadavků týkajících se lokalit soustavy Natura 2000).
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	V závislosti na okolnostech (zejm. míře ochrany a rozsahu biotopu nebo stanoviště) připadají v úvahu různá řešení (nebo jejich různé kombinace), např.: 1. VTE / FVE ani případná související zařízení pro ukládání energie neumísťovat do biotopu / stanoviště [specifikovat, o jaký biotop nebo jaké stanoviště se jedná]. Související infrastrukturu ve smyslu § 2 písm. a) bodů 3, 5 a 6 ZOZE lze do biotopu / stanoviště umístit pouze v případě, že nepřipadají v úvahu jiná řešení, a to pouze v nezbytném rozsahu a způsobem, který neohrozí celkový stav biotopu / stanoviště (např. změnou hydrologického režimu). [biotop / stanoviště je vhodné zakreslit do výkresu územního opatření a podmínku konkretizovat dle konkrétní situace v území]

¹⁹ Biotop **vybraných** zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zahrnuje pouze nejvíce ohrožené druhy s plošně omezeným výskytem, zahrnutý jsou zde mj. druhy, pro něž byly schváleny záchranné programy dle § 52 ZOPK. Poklady týkající se těchto biotopů jsou poskytovány pro účely územního plánování podle vyhlášky č. 157/2024 Sb. (jev databáze ÚAP č. 20). Více informací: <https://data.nature.cz/ds/28>. Níže uvedené karty s příklady podmínek a zmírňujících opatření řeší případný zásah do biotopů **jiných** druhů.

	<p>2. Případný zásah do biotopu / stanoviště bude kompenzován [doplnit jak]. [požadavek na kompenzaci lze stanovit ve spojitosti s druhou částí podmínky 1]</p> <p>3. Záměry pro využití OZE / VTE / FVE neumísťovat do [specifikovat vzdálenost] od biotopu / stanoviště způsobem, který by mohl vést k zániku nebo poškození biotopu / druhů / stanoviště v důsledku zastínění / zhutnění půdy / změny hydrologických poměrů / fragmentace / rušení / ... [podmínku je nutné uzpůsobit dle konkrétní citlivosti biotopu / druhů / stanoviště na sekundární vlivy zástavby v bezprostředním okolí].</p>
<p>Doplňující informace</p>	<p>Výše uvedená opatření lze použít také k ochraně biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců²⁰ (vyloučení zásahu do migračního koridoru, stanovení podmínek pro zachování jeho funkčnosti, případně kompenzace a zajištění funkce mimo plochu dotčenou záměrem apod.). Ovlivnění migračních koridorů může mít negativní vliv na vybrané zvláště chráněné druhy, které jsou předmětem ochrany v evropsky významných lokalitách (tj. vlk, rys, medvěd). Je nezbytné posuzovat zásahy do migrační propustnosti krajiny také z hlediska požadavků ochrany soustavy Natura 2000. Jakýkoli zásah či ovlivnění kritických míst migračních koridorů je nepřijatelný.</p> <p>K příp. požadavkům na kompenzační opatření aplikovatelná v případě zásahu do biotopu nebo stanoviště: Lze požadovat např. tvorbu náhradních biotopů nebo stanovišť a/nebo náhradní výsadbu dřevin na okraji plochy záměru či významné zkvalitnění (obnovou či úpravou) existujících biotopů nebo stanovišť. Nově vytvořené či obnovované biotopy a stanoviště by měly vycházet z ekologických charakteristik původního biotopu a jeho druhového složení, popř. z původního druhu stanoviště. Náhradní výsadba by měla být regionálně původních druhů dřevin ve skladbě odpovídající danému stanovišti. Rozsah náhrady biotopu či přírodního stanoviště by měl odpovídat přinejmenším ploše ovlivněné zásahem (nebo být adekvátně navýšen s ohledem na přechodné ztráty funkcí). Dle typu/charakteru kompenzačního opatření by měla případně stanovena také povinnost následné údržby v místě kompenzace (např. následná péče o dřeviny nebo jinou vegetaci a podobná opatření k zajištění adekvátní funkce provedené kompenzace).</p> <p>Zkvalitnění biotopu nebo tvorba náhradního stanoviště nesmí vést ke zvýšení mortality ptáků a netopýrů (zvýšením atraktivity bezprostředního okolí VTE apod.). Při vytváření nového biotopu nebo stanoviště zaniklého z důvodu výstavby VTE (zejména těch, které zahrnují výsadbu dřevin) je proto vhodné požadovat minimální odstup (doporučováno je 200 metrů) v od paty turbíny VTE. Také náhradní výsadby by měly být realizovány v obdobné vzdálenosti od</p>

²⁰ Mapová vrstva je poskytována v rámci jevu č. 21 v databázi územně analytických podkladů. Více informací: <https://portal.nature.cz/w/biotop-vybranych-zvlaste-chranenych-druhu-velkych-savcu>, https://webgis.nature.cz/PublicDocs/opendata/zchdv/metUAP_ix25.pdf.

	<p>VTE, která omezí možné riziko usmrcování nebo zraňování ptáků a netopýrů.</p> <p>Reference:</p> <p>AOPK ČR (2024). Zásady uplatňování náhradních (kompenzačních) opatření při přípravě, posuzování a povolování významných staveb dopravní a energetické infrastruktury: https://aopk.gov.cz/documents/20121/7283876/ml_42_kompenzacni_opatreni__final_elpodpis.pdf</p>
--	--

2.	Omezení rušení v rizikových obdobích a další opatření při výstavbě (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	V navrhované akcelerační oblasti byl posouzením podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE zjištěn výskyt druhů zvláště citlivých na vyrušování při výstavbě záměrů pro využití OZE. Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, ale rušení druhů při výstavbě musí být eliminováno nebo zmírněno.
Právní opora	<p>Ochrana ZCHD: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p> <p>Obecná ochrana ptáků: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 5a odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. b) ZOZE ve spojení s § 5b odst. 1 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>Podle okolností připadají v úvahu různá opatření (popř. jejich vhodná kombinace), např.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stavební/terénní práce a/nebo práce způsobující nadměrný hluk neprovádět v době [v případě zjištění druhů, jejichž ochrana vyžaduje takové opatření, stanovit konkrétní časová omezení pro činnosti při realizaci záměru pro využití OZE]. 2. V prostoru staveniště zajistit opatření proti úhynu a zraňování živočichů, konkrétně [např. vyloučení pohybu techniky či umístění deponií na pozemcích s výskytem ZCHD, instalace bariér k usměrnění pohybu obojživelníků mimo staveniště, ponechání kmenů s larvami ZCHD hmyzu na místě, směřovat zemní práce mimo období rozmnožování / zimování – dle zjištěných nebo předpokládaných druhů]. 3. Kácení dřevin lze povolit jen s ohledem na ZCHD nacházející se v území [specifikovat dle výsledků posouzení podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE], tj. [např. mimo dobu hnízdění zjištěných druhů ptáků, tahů obojživelníků či jinak v případě zjištěných zimovišť netopýrů, kdy je opodstatněné kácení ke konci vegetačního období]. <p>Pozn.: Kácení dřevin je povolováno až v JES. Příslušný orgán bude při povolování kácení touto podmínkou vázán.</p>

	<p>4. Během výstavby záměru pro využití OZE zajistit biologický dozor, který bude provádět následující činnosti: [např. odborný dohled, přenos jedinců ZCHD, dokumentaci provedených opatření].</p>
Doplňující informace	<p>Hlučné práce (např. těžká mechanizace, pilotáž, odstřely): Zákaz provádění v období rozmnožování a odchovu mláďat zvláště chráněných a citlivých druhů. Konkrétní termíny stanovit podle výskytu cílových druhů.</p> <p>Kácení dřevin: Standardně je povolováno pouze v období vegetačního klidu. Výjimky mohou být např. v případech zimovišť netopýrů či výskytu hnízdících ptáků – v těchto případech lze kácení povolit na konci vegetační sezóny (u ptáků zpravidla srpen-leden, v případě netopýrů září-říjen). Obecně by před kácením mělo být požadováno, provedení kontroly výskytu dutin, hnízd nebo zimujících jedinců.</p>

3.	Ochrana ptáků ve vztahu k připojení výroby k energetické soustavě (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	V navrhované akcelerační oblasti byl posouzením podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE zjištěn výskyt druhů volně žijících ptáků (včetně ZCHD ptáků), kterým hrozí riziko zranění nebo usmrcení elektrickým proudem nebo kolizí s elektrickým vedením, resp. s připojením výroby k soustavě (jedná se o součást záměru pro využití OZE podle § 2 písm. a) bod 3 ZOZE). Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, ale riziko zranění nebo usmrcení těchto druhů musí být eliminováno nebo zmírněno.
Právní opora	<p>Ochrana ZCHD: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p> <p>Obecná ochrana ptáků: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 5a odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. b) ZOZE ve spojení s § 5b odst. 1 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Připojení výroby k soustavě navrhnout a realizovat přednostně jako podzemní vedení. Pokud z technických nebo majetkoprávních důvodů nebo z důvodů ochrany přírody nelze podzemní vedení realizovat, provést nadzemní vedení způsobem, který sníží riziko zranění ptáků elektrickým proudem a/nebo kolizemi s elektrickým vedením. [Dále lze odkázat na použití řešení, která jsou v souladu s metodikou MŽP]
Doplňující informace	<p>Snížení rizika zranění kolizí s elektrickým vedením: Zajištění ochrany ptáků před úrazy na elektrických vedeních v důsledku nárazů do vodičů nebo zemnicích lan (MŽP, 2023): https://aopk.gov.cz/documents/20121/3127029/Vestnik_leden-20230130_zviditelhovace.pdf.</p> <p>Seznam doporučených zviditelňovačů vodičů a zemnicích lan (AOPK ČR, 2023): https://aopk.gov.cz/narazy-ptaku-do-elektrickeho-vedeni.</p> <p>Snížení rizika zranění elektrickým proudem:</p>

	<p>Zajištění ochrany ptáků před úrazy na elektrických vedeních (MŽP, 2017): https://aopk.gov.cz/documents/20121/1166362/V%C4%9Bstn%C3%ADk_10_prosinec_2016_final_konstrukce.pdf.</p> <p>Zabezpečení elektrického vedení proti úrazům ptáků (AOPK ČR, 2016): https://aopk.gov.cz/urazy-ptaku-elektrickym-proudem.</p>
--	--

4.	Ochrana ptáků a netopýrů před zraněním nebo usmrcením při provozu (VTE)
Vstupní okolnost	<p>V navrhované akcelerační oblasti byl posouzením podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů, resp. zranitelných druhů volně žijících ptáků a/nebo netopýrů, popř. se výskyt předpokládá s ohledem na tahové cesty těchto druhů ptáků, loviště netopýrů atp. Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, ale riziko kolizí těchto druhů s lopatkami VTE (popř. riziko zranění / usmrcení netopýrů tlakem vzduchu) musí být eliminováno nebo zmírněno.</p> <p>Pozn. Vždy se posuzuje výskyt druhů v možné výšce otáčejícího se rotoru moderní VTE. Typicky se jedná o technologie s instalovaným výkonem jedné elektrárny 4-7 MW, výšce stožáru 80 až 170 metrů a poloměru rotoru 50 až 90 metrů, a tedy odpovídající výšce spodní a horní úvratě rotoru. Je tedy nutné posoudit, zda např. letová hladina vyskytujících se druhů netopýrů nebude typicky pod spodní úvratí rotoru a např. migrační trasy ptáků vysoko nad horní úvratí rotoru.</p>
Právní opora pro stanovení podmínky	<p>Ochrana ZCHD (ptáků + všichni netopýři): § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu). Popř. v odůvodněných případech (zranitelné druhy) také obecná ochrana ptáků: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 5a odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. b) ZOZE ve spojení s § 5b odst. 1 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu). Ochrana lokalit soustavy Natura 2000: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 45i odst. 2 ZOPK a § 10a odst. 1 písm. a) a § 10b odst. 4 ZPV pro vyloučení významného negativního vlivu.</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>V závislosti na okolnostech (zejm. potřebách dotčeného druhu a míře ochrany) a na posouzení, zda se v oblasti daný druh může vyskytovat, připadají v úvahu různá řešení:</p> <p>1. Lopatku nebo lopatky VTE opatřit nátěrem zvyšujícím viditelnost pro ptáky. <i>[lze blíže specifikovat požadované opatření – srov. doplňující informace níže; opatření musí být v souladu s jinými právními předpisy, zejména s pravidly pro bezpečnost leteckého provozu, případně s ochranou krajinného rázu]</i></p>

2. Pro omezení usmrcování a zraňování zranitelných druhů ptáků (velkých dravců, čápů, jeřábů) a/nebo netopýrů [*specifikovat dle zjištěného nebo předpokládaného výskytu v navržené akcelerační oblasti*] provozem VTE využít detekční antikolizní systémy (u ptáků radarové, optické, termovize, u netopýrů akustické), které v případě detekce těchto druhů v blízkosti VTE krátkodobě zastaví nebo zpomalí rotor VTE (v mezích technických možností) nebo aktivují odpuzovací nebo plašící zařízení.

[*lze blíže specifikovat požadovaná opatření*]

3. Za účelem ochrany netopýrů neumisťovat VTE v místě liniových struktur (alejí atp.) či okrajů lesních porostů, které tvoří migrační koridory netopýrů, a ve vzdálenosti [*standardně do 200 metrů*] od nich.

[*zvážit vhodnost stanovení této podmínky a případně ji specifikovat s ohledem na výšku letu netopýrů a výšku spodní úvratě rotoru; území je případně vhodné vyznačit do výkresu územního opatření*].

4. V případě umístění VTE do lesních porostů musí být výška spodní úvratě rotoru alespoň 20 metrů nad obvyklou korunovou úrovní okolního vzrostlého porostu s ohledem na druhovou skladbu dřevin. [*alternativně je možné tuto podmínku stanovit podle tohoto pravidla v absolutní výšce nad terénem*]

5. V období zvýšeného rizika zranění nebo usmrcení zranitelných druhů ptáků (velkých dravců, čápů, jeřábů, zde vč. racků) a/nebo netopýrů [*specifikovat dle informací, které vyplývají z posouzení podle § 11 odst. 3 nebo 4 ZOZE nebo které má příslušný orgán k dispozici*] při provozu VTE dočasně [*specifikovat*] omezit provoz rotoru VTE (zpomalit nebo zcela zastavit provoz). Např. v den orby, seče a sklizně ve vzdálenosti [*až 200 metrů*] od VTE a po následujících [*typicky 24 hodin, max. 72 hodin*] zastavit provoz VTE.

6. K upřesnění rizika zranění nebo usmrcení ptáků a/nebo netopýrů zajistit ode dne uvedení VTE do provozu po dobu alespoň [*2 let*] pravidelný monitoring aktivity a případné mortality ptáků/netopýrů [*specifikovat co a jak konkrétně sledovat*]. Na základě výsledků monitoringu určit období zvýšeného rizika zranění nebo usmrcení ptáků a netopýrů a pro tato období vypracovat postup pro omezení úhynu a zraňování ptáků/netopýrů (harmonogram omezení či zastavení provozu VTE atp.). Výsledky monitoringu a postup pro omezení úhynu ptáků/netopýrů projednat s orgánem ochrany přírody. Monitoring by měl přispět k zpřesnění rizikových období tak, aby byla zajištěna ochrana zranitelných druhů, ale současně byly minimalizovány i dopady z hlediska výroby elektřiny (omezení z podmínek 2, 5 a 6 nesmí součtově přesáhnout 3-5% předpokládané roční výroby).

7. Provádět kontrolu funkčnosti opatření uložených k ochraně ptáků a netopýrů před zraněním a/nebo usmrcením při provozu VTE.

	<p>[specifikovat po jakou dobu a/nebo jak často; běžná údržba a zajištění funkčnosti z technického hlediska by měla být zajištěna po celou dobu provozu záměru.]</p>
<p>Doplňující informace</p>	<p>Obecně: Při stanovení podmínek je třeba zvážit běžnou výšku pohybu daného druhu ptáků a/nebo netopýrů (např. migrační tahy ptáků mohou být vysoko nad horní úvratí rotoru, naopak let příslušných druhů netopýrů může být pod spodní úvratí). Vhodný typ opatření je nutné zvolit podle konkrétních druhů a specifik území. Požadována by měla být nejúčinnější dostupná a ověřená zařízení.</p> <p>Podle okolností lze zvolit buď volnější formulace umožňující volbu opatření ze strany investora (s důrazem na využití nejúčinnějších dostupných technologií), nebo konkrétnější požadavky.</p> <p>Nátěry: Je třeba vzít v úvahu požadavky pro bezpečnost letového provozu (srov. požadavky předpisu L14 Letiště, Hlava 6) a požadavky na ochranu krajinného rázu. Příklady vhodných řešení: Může se jednat zejména o kontrastní nátěry lopatek (jedné z lopatek), např. černé zbarvení části jedné lopatky.</p> <p>Detekční systémy: Při zaznamenání přítomnosti zájmového živočicha ve stanoveném okruhu zpomalí nebo úplně zastaví rotaci turbíny VTE. Takovéto systémy jsou zatím zpravidla specificky zaměřené (např. kamerové systémy s automatickou identifikací dravců, nejsou uzpůsobené pro detekci dalších druhů). U netopýrů se používá detekce na základě identifikace jejich ultrazvukových signálů. Opatření vede ke snížení produkce energie z VTE, mělo by tedy být voleno jen v odůvodněných případech.</p> <p>Odpuzovače (plašiče): Příkladem jsou akustické odpuzovače produkující zvukové signály v pásmu slyšitelném pro cílové druhy, např. ultrazvuk (pro netopýry). Jejich provoz by měl být, pokud možno přerušovaný nebo spínaný senzorem přítomnosti (detekčním zařízením), aby nedošlo k habituaci nebo naopak nadměrnému rušení mimo rizikové období. Při volbě odpuzovače je nutné vycházet z aktuálních odborných informací o jeho účinnosti, aby byla používána efektivní a smysluplná opatření.</p> <p>Omezení provozu: Opatření by opět mělo být voleno pouze v nezbytném rozsahu tak, aby nadměrně neomezilo produkci energie, pro níž je území akcelerační oblasti vymezeno (aby byla zajištěna ochrana zranitelných druhů, ale současně byly minimalizovány i dopady z hlediska výroby elektřiny a omezení nepřesáhla 3-5% předpokládané roční výroby). Omezení se nicméně v praxi může (zejména ve vztahu k netopýrům, pro něž největší riziko kolizí vzniká při nízkých rychlostech větru) protínat s podmínkami, kdy je produkce omezená a nedochází k významné kolizi zájmů.</p> <p>Pravidelná kontrola funkčnosti opatření: Zahrnuje např. evidenci aktivací systému, pravidelné vyhodnocení účinnosti, revize</p>

	<p>funkčnosti systému v rámci běžné údržby, a případnou aktualizaci systému dle nových poznatků nebo změny výskytu druhů.</p> <p>Monitoring: Lze doporučit monitoring aktivity a případné mortality ptáků a/nebo netopýrů po dobu min. 2 let, který upřesní výskyt zranitelných druhů, případně období, kdy se na území akcelerační oblasti nacházejí (migrace, výskyt potravy atp.), a umožní upřesnit volbu dodatečného opatření, včetně např. konkrétního harmonogramu omezení činnosti VTE. Monitoring musí být odborně zajištěn a proveden standardizovanými metodami tak, aby zachytil výskyt a aktivity, popř. mortalitu zranitelných druhů a typy jejich chování (migrace, získávání potravy), které mohou vést k riziku kolizí s VTE (a aby případně byly tyto kolize v rámci monitoringu mortality zaznamenány a vyhodnoceny).</p> <p>Monitoring netopýrů: https://www.ceson.org/dokumenty.php.</p>
--	---

5.	Omezení osvětlení (VTE)
Vstupní okolnost	-
Právní opora	<p>Obecná ochrana ptáků: § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. b) ZOZE ve spojení s § 5b odst. 1 ZOPK.</p> <p>Ochrana jiných (nočních) druhů živočichů a ekosystémů: § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	K osvětlení VTE použít přerušované světlo s počtem, frekvencí a intenzitou omezenou na minimum stanovené pro daný výškový objekt dle požadavků Úřadu pro civilní letectví reflektujících Letecký předpis L14 (v bodu 6.2.4 Větrné turbíny) a případné požadavky Ministerstva obrany.
Doplňující informace	<p>Viz požadavky předpisu L14 Letiště, Hlava 6, zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Body 6.2.4.1 až 6.2.4.5. • Bod 6.2.3.15. • Bod 4.3.1 a 4.3.1. <p>Letecký předpis je dostupný zde: https://aim.rlp.cz/predpisy/predpisy/dokumenty/L/L-14/index.htm Dle zákona § 41 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, je pro větrné elektrárny nezbytný souhlas Úřadu pro civilní letectví a Ministerstva obrany.</p>

6.	Oplocování a prostupnost území (FVE)
Vstupní okolnost	Pokud se v navrhované akcelerační oblasti nachází migrační koridor (tj. součást sledovaného jevu ÚAP „biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“ ²¹) a není to s ohledem na jeho velikost a umístění důvodem pro vyloučení plochy z navrhované

²¹ Biotop **vybraných** zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zahrnuje pouze nejvíce ohrožené druhy s plošně omezeným výskytem, zahrnutý jsou zde mj. druhy, pro něž byly schváleny záchranné programy dle § 52 ZOPK. Poklady týkající se těchto biotopů jsou poskytovány pro účely územního plánování podle vyhlášky č. 157/2024 Sb. (jev databáze ÚAP č. 20). Více informací: <https://data.nature.cz/ds/28>.

	<p>akcelerační oblasti, musí být jeho funkčnost zachována (popř. nahrazena).</p> <p>Mimo migrační koridory vzrůstá potřeba zajištění prostupnosti území pro volně žijící živočichy s rostoucí plošnou výměrou nebo delším podélným rozměrem akcelerační oblasti.</p>
Právní opora	<p>Ochrana ZCHD živočichů: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p> <p>Ochrana jiných druhů živočichů: § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.</p> <p>Ochrana lokalit soustavy Natura 2000: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 45i odst. 2 ZOPK a § 10a odst. 1 písm. a) a § 10b odst. 4 ZPV pro vyloučení významného negativního vlivu.</p> <p>Prostupnost krajiny pro člověka: § 39 písm. b) stavebního zákona.</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>Podle charakteru vymezované akcelerační oblasti (zejména její velikosti a krajinné struktury) připadají v úvahu různé podmínky, resp. jejich vhodná kombinace, např.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozloha souvisle oplocené plochy areálu FVE nesmí být větší než [typicky 15 až 20 ha]. 2. Jednotlivé souvisle oplocené plochy s FVE vzájemně oddělit neoploceným pásem s vegetací zajišťujícím dostatečně migrační prostupnost pro volně žijící živočichy mezi jednotlivými plochami areálů. Tyto neoplocené pásy mohou zároveň sloužit jako cesty pro pěší a cyklo dopravu a jako servisní přístup pro údržbu zařízení. Pásy umístit přednostně v místech s přirozenou vegetací nebo navazujícími krajinnými strukturami (např. remízky, meze, průlehy), které podporují pohyb živočichů a snižují jejich zranitelnost. Preferovat příčné napojení na širší krajinnou kostru (ÚSES, ÚAP). [širší neoplocené pásy s vegetací lze v závislosti na okolnostech ve vymezované akcelerační oblasti specifikovat] 3. Oplocení ploch s FVE navrhnout a realizovat tak, aby negativně neovlivňovalo funkčnost migračních koridorů. Nelze-li zásah do migračního koridoru z technických nebo majetkoprávních důvodů zcela vyloučit, musí být tento zásah co nejvíce omezen a současně nahrazen tak, aby nedošlo ke snížení funkcí migračního koridoru. Jakýkoli zásah do kritického místa migračního koridoru je nepřípustný. [podmínku lze přizpůsobit na charakteristiku akcelerační oblasti, zejména s ohledem na strukturu krajiny; migrační koridor je vhodné zakreslit do výkresu územního opatření] 4. [V návaznosti na podmínku 2,] oplocení plochy s FVE provést tak, aby nenavádělo volně žijící živočichy přímo do zastavěného území nebo na místa, kde hrozí zvýšené riziko střetu s dopravními prostředky.

	<p>5. Zajistit funkčnost neoplocených pásů mezi oplocenými plochami s FVE i po uvedení záměru pro využití OZE do provozu, tj. udržovat je jako prostupné pro volně žijící živočichy po celou dobu, kdy se bude v území nacházet oplocení realizované v souvislosti s FVE.</p>
Doplňující informace	<p>Šířka neoploceného pásu: Potřebná šířka neoploceného pásu by měla být volena přiměřeně k délce souvisle, oboustranně oplocených úseků, tj. u dlouhých oplocených úseků volit větší šíři neoplocených pásů.</p> <p>Souvislosti s ochranou krajinného rázu: Segmentace areálu FVE může být případně také vhodným nástrojem pro zamezení negativního vlivu na krajinný ráz v pohledově exponovaném území. Je nutné dbát na to, aby si jednotlivé podmínky vzájemně neprotiřečily.</p> <p>Souvislosti s ochranou ÚSES: Příklad podmínky řešící střet oplocení záměru pro využití OZE a ÚSES je uveden níže.</p>

7.	Oplocování a prostupnost území – menší živočichové (FVE)
Vstupní okolnost	Předpoklad realizace rozsáhlejších oplocených areálů s „konvenční“ FVE (tj. nikoli s agrovoltaikou) v akcelerační oblasti vyvolává potřebu stanovení dalších podmínek k zajištění prostupnosti oplocených areálů pro drobné a středně velké živočichy.
Právní opora	<p>Ochrana ZCHD živočichů: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p> <p>Ochrana jiných druhů živočichů: § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>Případné oplocení areálů s FVE o výměře větší než [typicky 5 ha] (nejedná-li se o agrovoltaickou výrobu elektřiny) musí umožňovat průchod drobných a středně velkých živočichů do oploceného areálu. Oplocení realizovat bez podezdívky a s ponecháním volného prostoru o výšce minimálně [10 cm] a maximálně [15 cm] pod dolní hranou oplocení (jedná se o typickou/projektovanou průměrnou výšku, která může v daném bodě variovat podle stavu terénu), [popř. doplnit průchody pro středně velké živočichy rozmístěné ve vzdálenosti alespoň [50 m] od sebe]. Funkčnost musí být zachována po celou dobu, kdy se bude v území nacházet oplocení realizované v souvislosti s FVE; v případě potřeby budou prováděny nezbytné úpravy a/nebo čištění.</p> <p>[konkrétní parametry lze upravit dle potřeb v území; parametry je nutné stanovit v přiměřeném rozmezí s přihlédnutím k tomu, že konkrétní výška se může v daném bodě variovat podle stavu terénu]</p>
Doplňující informace	Oplocení rozsáhlejších areálů FVE může představovat významnou bariéru v krajině a narušovat přirozený pohyb drobných i středně velkých živočichů, jako jsou menší druhy savců (ježci apod.), plazi a obojživelníci. Uzavření rozlehlé plochy bez možnosti průchodu vede ke zvýšenému riziku fragmentace biotopů, omezení potravních a

	<p>migračních aktivit a může vést také ke koncentraci živočichů podél oplocení, kde jsou vystaveni vyššímu riziku predace či kolizí. Tento problém je umocněn zejména v krajině s již existujícími bariérami (silnice, zástavba, intenzivní zemědělské plochy), kde může nové oplocení dále zhoršit průchodnost území. Zvláště zranitelné jsou druhy s menšími domovskými okrsky a nízkou pohyblivostí. Bariérový efekt pak může negativně ovlivnit i genetickou výměnu mezi populacemi a v dlouhodobějším horizontu přispět ke snižování jejich životaschopnosti.</p> <p>Nezbytné je proto zajistit průchodnost oplocených areálů pro tyto drobnější (až středně velké) živočichy, kteří nejsou s ohledem na omezenou mobilitu schopni využít průchodů mezi jednotlivými oplocenými plochami. Pro drobné živočichy postačí, pokud je oplocení provedeno bez podezdívky s výškou spodní hrany oplocení 10-15 cm nad terénem, které dle potřeby může být pro středně velké druhy doplněno o průchody v přiměřeném rozestupu (cca 50m).</p> <p>V případě agrovoltaiky (na rozdíl od konvenční FVE) není vždy vhodné ponechávat průchody v oplocení a pod ním, protože oplocení může sloužit i k ochraně pěstovaných plodin před živočichy, kteří by tyto průchody využívali.</p>
--	--

8.	Environmentálně příznivý management ploch (FVE)
Vstupní okolnost	Předpoklad realizace rozsáhlejších areálů s „konvenční“ FVE (tj. nikoli s agrovoltaikou) v akcelerační oblasti vyvolává potřebu stanovení dalších podmínek k zajištění environmentálně příznivého managementu ploch v těchto areálech.
Právní opora	Ochrana ZCHD živočichů a rostlin: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu). Ochrana jiných druhů živočichů a rostlin: § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	1. Travní porosty v ploše areálu s FVE (nejedná-li se o agrovoltaickou výrobu elektřiny) udržovat formou mozaikovitě seče nebo extenzivní pastvy o nízké intenzitě, bez přihnojování. <i>[je možné v podmínce specifikovat s ohledem na typ a složení porostu další parametry, např. termíny seče, rozsah neposečené plochy apod.]</i> 2. Aplikace herbicidů, fungicidů a insekticidů s výjimkou aplikace ekologických přípravků na ochranu rostlin je v rámci běžné péče o travní porosty v ploše areálu s FVE (nejedná-li se o agrovoltaickou výrobu elektřiny) vyloučena, s výjimkou cílené aplikace v případě likvidace invazních nepůvodních druhů rostlin nebo škodlivých organismů ve smyslu rostlinolékařských předpisů.
Doplňující informace	Údržba travních porostů: Termíny seče se doporučuje nastavit s ohledem na typ a složení porostu (např. první seč nejdříve v červnu), účelné je mozaikovitě ponechávat neposečené plochy

	<p>(cca 10–20 %), které slouží jako úkryty pro bezobratlé a drobné obratlovce. Tyto nesečené plochy by neměly být vynechány ze seče více než jeden rok.</p> <p>Specifikace požadavků: Šetrný management ploch cílí také na zlepšení hospodaření s dešťovými vodami, omezení půdní eroze, prašnosti a oteplování a na zachování či podporu biodiverzity. Konkrétní parametry lze stanovit s ohledem na potřeby území a případný výskyt konkrétních ZCHD rostlin a živočichů.</p> <p>Podmínku lze kombinovat s podmínkou „Protierozní ochrana v ploše záměru (FVE)“. Pokud jsou stanoveny obě tyto podmínky, nesmí být ve vzájemném rozporu!</p>
--	--

9.	Snížení odlesku fotovoltaických panelů (FVE)
Vstupní okolnost	<p>1. Akcelerační oblast je navržena v bezprostředním okolí vodních ploch či toků větších než 50 m² nebo na vodní ploše, což není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, nicméně je nutné snížit riziko kolize ptáků s fotovoltaickými panely způsobenými tím, že ptáci vnímají povrch panelů jako vodní hladinu, popř. snížit rizika pro hmyz (druhy citlivé na polarizované světlo).</p> <p>2. Akcelerační oblast je navržena v území s hodnotami krajinného rázu, které nejsou natolik významné, že by byly důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, nicméně je nezbytné zmírnit negativní vlivy záměrů pro využití OZE v území způsobené odlesky FVE v pohledově exponovaných lokalitách.</p>
Právní opora	<p>Ochrana ZCHD živočichů: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).</p> <p>Obecná ochrana ptáků: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 5a odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu.</p> <p>Krajinný ráz: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. d) ZOZE ve spojení s § 12 odst. 2 ZOPK.</p>
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Použít fotovoltaické panely s matným nebo texturovaným sklem, které rozptylují světlo difuzně a zamezují směrovým odrazům a snižují lesk i při nízkém úhlu dopadu slunečního světla.
Doplňující informace	<p>U FVE panelů s vysokou odrazivostí může v případě vodních ptáků, popř. dalších živočichů (na vodu vázané druhy bezobratlých) docházet k záměně za vodní plochu, mají snahu na FVE panely dosedat, což vede k zraněním ptáků (i případnému poškození panelů) a u bezobratlých živočichů i k případnému narušení vývoje populací s ohledem na to, že velká část jedinců již není schopna skutečně vodní plochy dosáhnout. Riziko zranění ptáků při dosednutí na panely na místo na vodní plochu je zvýšené zejména v okolí vodních ploch.</p> <p>FVE panely s vysokou odrazivostí současně zvyšují dopady instalace z hlediska krajinného rázu, kdy se odlesky projeví i v rámci dálkových pohledů atp.</p>

2) Ochrana přírody – krajinný ráz, VKP a další

Srov. zejména body 7.2, 7.6, 8 a přílohu č. 1 metodiky.

Související „červené“ limity: Akcelerační oblast nelze vymezit na území nadregionálních biocenter územních systémů ekologické stability a mokřadů chráněných podle Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva. Akcelerační oblast pro využití energie slunce (FVE) nelze vymezit na území PUPFL + akcelerační oblasti pro využití energie větru (VTE) nelze vymezit na území lesů ochranných a lesů zvláštního určení.

10.	Vyloučení nebo omezení zásahu do VKP, ÚSES a/nebo památného stromu (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	V navrhované akcelerační oblasti se nachází významný krajinný prvek (s výjimkou lesů), skladebná část ÚSES ²² , popř. památný strom. Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti (např. z důvodu menšího rozsahu předmětu ochrany nebo jeho umístění uvnitř navržené akcelerační oblasti), je ale nutné eliminovat nebo zmírnit a případně kompenzovat negativní vlivy záměrů pro využití OZE na tyto předměty ochrany stanovením odpovídajících podmínek.
Právní opora	VKP: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 4 odst. 2 věty první a druhá ZOPK pro vyloučení zásahu; § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. a) ZOZE ve spojení s § 4 odst. 2 věty třetí a čtvrtá ZOPK pro souhlas se zásahem. ÚSES: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 38 až 40 stavebního zákona (cíle a úkoly územního plánování) a s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Památné stromy: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Pozn.: Případná výjimka ze zákazů u památných stromů by byla povolována v JES, nicméně zpravidla bude požadováno vyloučení zásahu, což je vhodné uvést již do územního opatření.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	V závislosti na okolnostech (zejm. významu předmětu ochrany) připadají v úvahu různá řešení, např.: 1. VTE / FVE ani případná související zařízení pro ukládání energie ani související oplocení neumísťovat do VKP (kromě lesa) / ÚSES / památného stromu a jeho ochranného pásma [<i>specifikovat, o jaký předmět ochrany se jedná</i>]. Jinou související infrastrukturu ve smyslu § 2 písm. a) bodů 3, 5 a 6 ZOZE lze do VKP / ÚSES umístit pouze v případě, že nepřipadají v úvahu jiná řešení, a to pouze v nezbytném rozsahu. [<i>předmět ochrany je vhodné zakreslit do výkresu územního opatření</i>] 2. Případný negativní zásah do VKP (kromě lesa) / ÚSES bude kompenzován [<i>doplnit jak</i>]. [<i>požadavek na kompenzaci lze stanovit ve spojitosti s druhou částí podmínky 1</i>]

²² S výjimkou nadregionálních biocenter – v těch vůbec nelze vymezit akcelerační oblast.

Doplňující informace	-
----------------------	---

11.	Omezení vizuálních vlivů záměru (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	Akcelerační oblast je navržena v území s hodnotami krajinného rázu, které nejsou natolik významné, že by byly důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti, nicméně je nezbytné zmírnit negativní vlivy záměrů pro využití OZE v území na tyto hodnoty.
Právní opora	Krajinný ráz: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. d) ZOZE ve spojení s § 12 odst. 2 ZOPK.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>V úvahu připadají podle charakteru území různá řešení, popř. jejich kombinace, např.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Při umísťování a realizaci záměru pro využití OZE zohlednit jeho vliv na krajinný ráz, zejména na [doplnit], a vizuální začlenění do prostředí. [v podmínce je nutné specifikovat případné krajinné dominanty v území, které mají být při umísťování záměru respektovány; podmínku lze dále specifikovat, např. doplnit požadavek na doplnění FVE vegetační clonou v exponovanějších územích] 2. Pro [oplocení FVE areálu / vedlejší stavby VTE] nepoužívat výrazné nebo lesklé barvy. Použít matné barvy v odstínech šedé nebo jiné tlumené přírodní nebo neutrální odstíny. 3. S výjimkou osvětlení VTE z hlediska požadavků letecké bezpečnosti neinstalovat v ploše záměrů další zdroje trvalého osvětlení. [ve vztahu k osvětlení VTE srov. kartu „Omezení osvětlení (VTE)“] 4. Je zakázáno umísťování reklamních ploch, poutačů a jiných dodatečných propagačních prvků na veškeré stavební objekty související se záměrem pro využití OZE. Běžné označení výrobce technologie či provozovatele/investora zdroje je možné. 5. Výška VTE v akcelerační oblasti nepřesáhne [specifikovat] metrů, měřeno od úrovně styku stožáru (tubusu) VTE se základem po horní úvrať listů rotoru. [Případné výškové omezení VTE nesmí vést k tomu, že se akcelerační oblast stane v praxi nevyužitelnou – v akceleračních oblastech se předpokládá využití pro moderní VTE; případný výškový limit doporučujeme stanovit o výšce ne nižší než 200 m – tedy například 230 m, 260 m nebo 280 metrů; obecně lze říct, že větrné elektrárny z důvodů jiných požadavků (zejména letového provozu) nemohou být vyšší než 300 metrů; blíže srov. zásady uvedené v bodě 8 metodiky]
Doplňující informace	Výšková regulace VTE: Pokud je potřeba s ohledem na krajinný ráz či jiné veřejné zájmy v daném případě výškovou regulaci po horní úvrať rotoru nastavit, doporučuje se stanovovat tyto další hodnoty

	výškové regulace tak, aby byla zohledněna dostupnost moderních VTE, které při větší výšce a menším počtu vyrobí více elektřiny.
--	---

3) Ochrana zemědělského půdního fondu

Srov. zejména body 7.3, 7.6, 8 a přílohu č. 1 metodiky.

Související „červené“ limity: Akcelerační oblast pro využití energie slunce (FVE) nelze vymezit na území zemědělského půdního fondu se zemědělskou půdou I. a II. třídy ochrany.

12.	Ochrana kvalitní zemědělské půdy při umísťování záměrů (FVE)
Vstupní okolnost	Při odnětí zemědělské půdy ze ZPF pro záměr pro využití OZE v navrhované akcelerační oblasti může dojít k nežádoucímu dotčení kvalitních zemědělských půd, i když území akcelerační oblasti obsahuje zemědělské půdy méně kvalitní.
Právní opora	Ochrana ZPF: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 3 odst. 6 ZOZPF, § 4 odst. 1 písm. c) ZOZPF a vyhláškou č. 48/2011 Sb.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Při realizaci záměrů pro využití OZE lze odejmout zemědělskou půdu náležící do [3., resp. 4.] třídy ochrany v maximální výši [specifikovat] ha, [popř. specifikovat lokalitu v dané akcelerační oblasti].
Doplňující informace	Využití podmínky se odvíjí od míry zastoupení / prostorové distribuce jednotlivých tříd ochrany ZPF v akcelerační oblasti a významu a prostorové distribuci ochrany dalších veřejných zájmů v konkrétním případě.

13.	Zamezení změn hydrologických poměrů (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	Akcelerační oblast je navržena v ploše na ZPF, ve které je potřebné zajistit, že nedojde k negativnímu ovlivnění vodního režimu v krajině, popř. je nezbytné zajistit ochranu funkčních melioračních a/nebo závlahových systémů v území, a/nebo je navržena v místech, kde by změny hydrologických poměrů v krajině mohlo vést k negativnímu ovlivnění mokřadních nebo vodních biotopů ZCHD.
Právní opora	Ochrana ZPF: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 9 ZOZPF + § 3 odst. 2 písm. d) ZOZPF a zásady plošné ochrany ZPF uvedené v § 4 ZOZPF (zejména § 4 odst. 6 ZOZPF). Příp. biotopy ZCHD druhů živočichů a rostlin: § 11 odst. 2 ZOZE ve spojení s § 50 odst. 2 ZOPK nebo § 49 odst. 1 ZOPK pro vyloučení negativního vlivu; § 11 odst. 2 ZOZE a § 13 odst. 2 písm. e) ZOZE ve spojení s § 56 ZOPK pro zmírnění negativního vlivu (tj. podmínky povolení výjimky ze zákazu).
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	V úvahu připadají různé požadavky, popř. jejich kombinace, např.: 1. Záměry pro využití OZE realizovat tak, aby nebyly narušeny funkční meliorační příp. závlahové systémy, popř. mokřadní nebo vodní biotopy ZCHD. [pokud se v území vyskytují]

	<p>2. Související dopravní a technickou infrastrukturu navrhovat přednostně s použitím propustných a vodu vsakujících materiálů. Pokud není použití takových materiálů z technických důvodů možné, použití nepropustných povrchů doplnit systémem vsakování nebo retence. Technické řešení navrhnout tak, aby byl vyloučen nebo omezen vznik soustředného odtoku z území.</p>
Doplňující informace	<p>Příklady propustných povrchů komunikací a ploch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - štěrkodrtě a kamenivo (např. frakce 4–8 mm nebo 8–16 mm), - vegetační betonová dlažba (např. zatravňovací tvárnice), - vsakovací dlažba s otevřenými spárami nebo průlinovou strukturou, - přírodní štěrkopískové cesty bez zhutnění podkladu. <p>Systémy pro vsakování a retenci srážkových vod: Pro zachycení a využití srážkových vod z povrchů navrhnout vhodný retenční a vsakovací systém s cílem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadržet dešťové vody v místě dopadu, - zamezit odtoku do kanalizace nebo recipientu, - podpořit doplňování podzemní vody.

14.	Ochrana organizace ZPF při umísťování záměrů (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	Při odnětí zemědělské půdy ze ZPF pro záměr pro využití OZE v navrhované akcelerační oblasti může dojít k nežádoucímu narušení organizace ZPF, popř. ke ztížení jeho obhospodařování.
Právní opora	Ochrana ZPF: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 9 ZOZPF.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>V úvahu připadají různé požadavky, popř. jejich kombinace, např.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Záměr pro využití OZE umístit tak, aby nevznikly neobhospodařovatelné zemědělské pozemky a aby nedošlo ke zneprístupnění zemědělských pozemků. 2. Nezbytná dopravní infrastruktura [viz § 2 písm. a) bod 5 ZOZE] bude umísťována tak, aby bylo minimalizováno odnětí pozemků ze ZPF a aby byla zajištěna obhospodařovatelnost okolních zemědělských pozemků. Přednostně je nutné využít stávající dopravní infrastrukturu, je-li v přiměřené vzdálenosti a technickém stavu.
Doplňující informace	-

15.	Zachování protierozních opatření (VTE i FVE)
Vstupní okolnost	Na pozemcích v navržené akcelerační oblasti, které jsou součástí ZPF, byla v minulosti realizována protierozní opatření, a to jako součást rozhodnutí o pozemkových úpravách podle § 11 zákona č. 139/2002 Sb. nebo v návaznosti na opakovanou erozní událost podle § 3c ZOZPF ve spojení s § 7 vyhlášky č. 240/2021 Sb.
Právní opora	Ochrana ZPF: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 9 ZOZPF. Vyhláška č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí.

Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Záměr pro využití OZE umístit a provést tak, aby byla plně zachována realizovaná protierozní opatření [specifikovat]. [umístění je vhodné vyznačit ve výkresu územního opatření]
Doplňující informace	Zachování protierozních opatření je klíčové pro omezování erozních splachů, zadržování vody v krajině a dlouhodobou stabilitu půdního prostředí, a zároveň plní funkci biologických koridorů a krajinné struktury.

16.	Protierozní ochrana v ploše záměru (FVE)
Vstupní okolnost	Předpokládá se riziko zvýšené eroze.
Právní opora	Ochrana ZPF: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 9 ZOZPF. Vyhláška č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Po ukončení stavebních činností zatravnit plochu s dočasně odňatou zemědělskou půdou pro FVE, která by mohla být ohrožena zvýšenou erozí.
Doplňující informace	Případně lze podmínku dále specifikovat s ohledem na podmínky v území (zejm. z hlediska ochrany přírody). Použité osivové směsi by měly být přizpůsobeny místním půdním a klimatickým podmínkám a skládány z neinvazních, nejlépe původních travních a bylinných druhů, případně v kombinaci s rychle klíčovými krycími druhy (např. jilek vytrvalý). Aplikace se provádí na jemně urovnaný a nezhutněný povrch, ideálně mimo období intenzivních srážek. Podmínku lze kombinovat s podmínkou „Environmentálně příznivý management ploch (FVE)“. Pokud jsou stanoveny obě tyto podmínky, nesmí být ve vzájemném rozporu!

4) Ochrana lesa

Srov. zejména body 7.4, 7.6, 8 a přílohu č. 1 metodiky.

Související „červené“ limity: Akcelerační oblast pro využití energie slunce (FVE) nelze vymezit na území PUPFL + akcelerační oblasti pro využití energie větru (VTE) nelze vymezit na území lesů ochranných a lesů zvláštního určení.

17.	Ochrana před odletující námrazou (VTE)
Vstupní okolnost	Předpokládá-li se riziko možnosti vzniku námrazy na listech rotoru VTE, která by mohla v případě uvolnění poškodit okolní lesní porosty (podmínka může být relevantní i v jiném kontextu mimo les).
Právní opora	Ochrana lesa: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 16 LesZ. Obecně ochrana životního prostředí: § 11 odst. 2 věty první ZOZE (do slova „včetně“) ve spojení s § 10b odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	VTE musí být vybaveny systémem zajišťujícím detekci vznikající námrazy a takovým navazujícím řešením, které minimalizuje poškození lesních porostů v důsledku odletování kusů námrazy.
Doplňující informace	-

18.	Ochrana vybraných lesních stanovišť (VTE)
Vstupní okolnost	<p>1. V ploše navržené akcelerační oblasti se na PUPFL nachází extrémní stanoviště, na nichž silně exponovaná poloha a nepříznivé půdní či klimatické podmínky vyvolávají zvýšené riziko vzniku eroze. Jedná se o stanoviště definované edafickými kategoriemi Z, X, Y, J a dále stanoviště lesních typů s výrazným svahových charakterem označené čtyřmístným kódem kdy poslední znak představuje písmeno e (např. označení 3K5e).²³ Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti (např. z důvodu menšího rozsahu stanoviště nebo jeho umístění uvnitř navržené akcelerační oblasti), je ale nutné omezit umístování záměrů pro využití OZE na tato stanoviště stanovením podmínek pro tyto záměry.</p> <p>2. V ploše navržené akcelerační oblasti se na PUPFL nachází vodou ovlivněná stanoviště definovaná edafickými kategoriemi L, U, V, O, P, Q, G, T a R.²⁴ Tento výskyt není důvodem pro vyloučení plochy z navrhované akcelerační oblasti (např. z důvodu menšího rozsahu stanoviště nebo jeho umístění uvnitř navržené akcelerační oblasti), je ale nutné omezit umístování záměrů pro využití OZE na tato stanoviště stanovením odpovídajících podmínek pro tyto záměry.</p>
Právní opora	Ochrana lesa: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 16 LesZ.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	<p>V závislosti na okolnostech připadají v úvahu různá řešení (nebo jejich různé kombinace), např.:</p> <p>1. Záměry pro využití OZE [tj. žádnou jeho „součást“ ve smyslu definice v § 2 písm. a) ZOZE] neumísťovat do [specifikovat, o jaké stanoviště se jedná]. [stanoviště je vhodné zakreslit do výkresu územního opatření]</p> <p>2. VTE ani případná související zařízení pro ukládání energie neumísťovat do [specifikovat, o jaké stanoviště se jedná]. Související infrastrukturu ve smyslu § 2 písm. a) bodů 3, 5 a 6 ZOZE lze do stanoviště umístit pouze v případě, že nepřipadají v úvahu jiná řešení, a to pouze v nezbytném rozsahu. [stanoviště je vhodné zakreslit do výkresu územního opatření]</p>
Doplňující informace	-

19.	Ochrana lesa před bořivým větrem (VTE)
Vstupní okolnost	Předpokládá se riziko, že by v souvislosti s umístěním a výstavbou záměru mohlo dojít k odhalení nebo vzniku nestabilní porostní stěny okolních lesních porostů, orientované kolmo na směr převládajících větrů a tím k ohrožení celého navazujícího lesního porostu větrnou kalamitou.
Právní opora	Ochrana lesa: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 4 ZOZE ve spojení s § 16 LesZ.

²³ Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/DsUhu/DsOpr/>

²⁴ Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/DsUhu/DsOpr/>

Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	Realizací záměru nesmí dojít k odhalení nebo vzniku nestabilní porostní stěny okolního lesního porostu, orientované kolmo na směr převládajících větrů.
Doplňující informace	Za nestabilní lze považovat v souvislosti se záměrem nově vzniklé nebo odkácené porostní stěny, zejména jednoetážových smrkových nebo borových porostů starších 40 let s délkou odhalené stěny více než 25 m, orientované kolmo na směr převládajících větrů.

20.	Minimální odstup od hranice lesních pozemků (FVE)
Vstupní okolnost	Předpokládá se riziko budoucího omezení lesních pozemků v důsledku stanovení zabezpečovacích opatření ve smyslu § 22 odst. 1 lesního zákona, a to mj. s ohledem na zastínění pozemku a na ochranu záměrů před pádem stromů.
Právní opora	Dotčení zájmů chráněných LesZ: § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) pro vyloučení zásahu; § 11 odst. 2 ZOZE (část věty před „včetně“) a § 13 odst. 2 písm. f) ZOZE ve spojení s § 14 odst. 2 LesZ pro podmínky souhlasu s dotčením zájmů chráněných LesZ.
Příklad podmínky / zmírňujícího opatření	FVE ani případná související zařízení pro ukládání energie neumísťovat ve vzdálenosti do [typicky 20 metrů] od lesa.
Doplňující informace	Orgány státní správy lesů v rámci zavedené správní praxe obecně dbají na zachování minimálního odstupu staveb od hranice lesních pozemků, a to s ohledem na nezbytnost vyloučení budoucího omezení lesních pozemků v důsledku stanovování tzv. zabezpečovacích opatření ve smyslu § 22 odst. 1 lesního zákona (mj. s ohledem na zastínění a na ochranu záměrů před pádem stromů). Zvláštní pozornost je v tomto smyslu potřebné věnovat akceleračním oblastem vymezeným pro využití energie slunce, pokud zasahují do ochranného pásma lesa. Případnou potřebu omezení realizace FVE v ochranném pásmu lesa je nutné vyhodnotit s ohledem na podmínky v dané akcelerační oblasti. Obecně je (zejména u větších akceleračních oblastí, kde lze obtížně předpokládat budoucí umístění záměru) doporučováno zvážit omezení realizace FVE ve vzdálenosti 20 m od lesa.

**Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí odboru ochrany ovzduší
k tvorbě plánu kontrol nevyjmenovaných stacionárních zdrojů podle zákona
č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší**

Obsah

1. Úvod	2
2. Obsah a struktura plánu kontrol	3
2.1. Analýza situace v území	3
2.2. Cíle a časový rámec plánu	4
2.3. Kapacity a organizace	6
2.4. Postupy plánování a provádění kontrol	6
2.6. Dokumentace, evidence a ochrana údajů	7
3. Monitoring, vyhodnocení a nápravná opatření	8
4. GDPR	9

1. Úvod

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „**MŽP**“) vydává tento metodický pokyn pro obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen „**OÚ ORP**“). Jeho účelem je sjednotit a závazně stanovit postup při tvorbě plánů kontrol prováděných podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ochraně ovzduší**“), a to ve všech oblastech kontrolní působnosti OÚ ORP podle tohoto zákona, v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**kontrolní řád**“).

Tento metodický pokyn se nezabývá samotným výkonem kontrolní činnosti¹, ukládáním sankcí² ani přijímáním nápravných opatření³, neboť tyto oblasti jsou podrobně upraveny zákonem o ochraně ovzduší, kontrolním řádem a zejména v již vydaných metodických pokynech a sděleních MŽP, které se těmito otázkami zabývají. Tento pokyn stanoví výhradně závazný rámec pro tvorbu plánů kontrol, které se vztahují na všechny druhy kontrol vykonávaných OÚ ORP podle zákona o ochraně ovzduší, a to tak, aby byly jednotné, systematické, efektivní a transparentní na celém území České republiky a aby sloužily jako účinný nástroj pro plánování, řízení a dohled nad kontrolní činností OÚ ORP.

OÚ ORP jsou povinny provádět kontroly podle zákona o ochraně ovzduší, a to na základě § 27 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší, který ukládá povinnost OÚ ORP dozírat na dodržování povinností stanovených tímto zákonem, zejména pak povinností uvedených v § 17 o ochraně ovzduší.

Kontrolní činnost OÚ ORP se v rámci své působnosti zaměřuje zejména na ověřování:

- dodržování povinností provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší neuvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší (tzv. nevyjmenovaných zdrojů), a to především:
  - plnění povinností provozovatelů nevyjmenovaných spalovacích stacionárních zdrojů na pevná paliva jako je ověřování provádění kontrol technického stavu a provozu spalovacích zdrojů odborně způsobilými osobami (OZO),
  - dodržování zákazů a omezení spalování materiálů, které nejsou palivy, včetně spalování v otevřených ohništích (v souladu s aktuálním zněním zákona umožňujícím pouze spalování suchého nekontaminovaného rostlinného materiálu),
- dodržování povinností osob odborně způsobilých (OZO) ke kontrolám technického stavu a provozu zdrojů,
- dodržování povinností a opatření k omezování prašnosti ze stavebních činností, plnění uložených opatření k nápravě, aj.

Tento metodický pokyn tedy pokrývá tvorbu plánů všech kontrol, které OÚ ORP provádějí podle zákona o ochraně ovzduší, bez ohledu na typ kontrolované činnosti nebo zdroje znečišťování.

---

¹ Článek 4.5 Sdělení ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.

² Článek 4.9 Sdělení ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.

³ Článek 4.8 Sdělení ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.

2. Obsah a struktura plánu kontrol

OÚ ORP nesmí omezovat svou kontrolní činnost pouze na vyřizování podnětů. Tyto podněty se vyřizují přednostně formou neplánovaných kontrol, avšak stěžejní povinností OÚ ORP je vykonávat dozor systematicky na základě předem připraveného plánu kontrol.

Plán kontrol je základním nástrojem, prostřednictvím něhož OÚ ORP organizuje a řídí svou kontrolní činnost, včetně úkonů předcházejících kontrole ve smyslu § 3 kontrolního řádu. Aby byl plán funkční a plnil svůj účel, musí mít jasně definovanou strukturu a obsah, které umožní stanovit priority, rozvrhnout dostupné kapacity, nastavit časový harmonogram a zajistit přehledné vyhodnocování výsledků. Plán má být praktickým pracovním dokumentem, který úřadům slouží při přípravě i samotné realizaci kontrolní činnosti.

Pro účely plánu kontrol se doporučuje, aby OÚ ORP plánovaly svou činnost nejen na úrovni celého správního obvodu, ale i podrobněji – zejména na úrovni katastrálních území a jejich logických částí. Podrobnosti k analýze území a tvorbě databáze zdrojů jsou uvedeny v kapitole 2.1.

Hlavní prioritou kontrolní činnosti jsou nevyjmenované stacionární zdroje na pevná paliva. Je třeba, aby kontroly vycházely z dostupných údajů a začínaly úkony předcházejícími kontrole podle § 3 kontrolního řádu. Detailní popis postupů plánování a provádění kontrol je uveden v kapitole 2.4.

Doporučuje se rovněž úzká spolupráce s osobami, kteří mají znalost místních poměrů (např. zaměstnanci obcí, místní občané). Jejich zapojení může významně přispět k efektivitě kontrolní činnosti.

2.1. Analýza situace v území

Každý plán kontrol by měl začínat stručnou analýzou území, které je v působnosti OÚ ORP a aktuálního výchozího stavu, který souvisí s předmětem kontrol. Tato analýza má vycházet z dostupných údajů o typech a počtu nevyjmenovaných stacionárních zdrojů, jejich rozmístění a charakteristikách apod. OÚ ORP využije zejména:

- údaje z informačních systémů vedených podle příslušných právních předpisů, případně z digitálních technických map,
- výsledky předchozích kontrol,
- podněty a stížnosti od veřejnosti a obcí,
- další informace od osob se znalostí místního prostředí.

Součástí analýzy je vyhodnocení, zda se v některých částech území opakovaně objevují podněty, či zda je v dané lokalitě dlouhodobě zvýšená úroveň znečištění nebo tuto zvýšenou úroveň znečištění lze předpokládat či zda z pohledu nových imisních limitů hrozí jejich překračování.

OÚ ORP provede členění svého správního obvodu na jednotlivá katastrální území a v případě jejich přílišné velikosti dále na logické části (např. sídliště, osady nebo jiné sídelní celky, přičemž je vhodné zohlednit např. typ zástavby či úroveň plynofikace daného území). Tím se zajistí systematický postup a rovnoměrné pokrytí celého území.

V současnosti neexistuje ucelená databáze provozovaných nevyjmenovaných zdrojů. Jedním z dílčích cílů plánu kontrol by proto měla být postupná evidence těchto zdrojů v rámci daného území, a to na základě dostupných údajů (z dosavadní správní činnosti, ISPOP, plošné kontrolní činnosti aj.).

Otázka určení lokality, kde je dlouhodobě zvýšená úroveň znečištění ovzduší nebo lze tuto zvýšenou úroveň předpokládat, lze odvodit z map znečištění ovzduší (především PM_{2,5}, PM₁₀ a benzo[a]pyrenu, a to optimálně na základě dlouhodobých průměrů). Jelikož jsou však tyto mapy pro tento účel poměrně nepřesné a vypracovávají se s nízkým rozlišením, je nutné zohlednit i pravděpodobné oblasti, kde lze toho zvýšené znečištění očekávat. To lze např. na základě orografie či hustoty zalidnění (např. sevřená údolí, závětrné strany obcí či oblasti se zástavbou rodinných domů v sousedství sídlišť s vysokou koncentrací obyvatel apod.). Takovýto postup je však nutně do značné míry subjektivní. Je rovněž vhodné zaměřit se prioritně na cílové obce vyjmenované v programu zlepšování kvality ovzduší⁴.

2.2. Cíle a časový rámec plánu

Plán kontrol musí obsahovat jasně definované cíle, které vyjadřují žádoucí stav v oblasti plnění povinností podle zákona o ochraně ovzduší. Hlavním cílem plánu kontrol není samotná kontrolní činnost, ale dosažení stavu, kdy všechny subjekty v územní působnosti OÚ ORP trvale a řádně plní své povinnosti stanovené zákonem o ochraně ovzduší a přispívají tak očekávanou měrou ke zlepšení kvality ovzduší. Plán kontrol je tedy nástrojem k řízenému dosahování souladu s právními požadavky, předcházení porušování povinností ze strany provozovatelů zdrojů.

Hlavní cíl plánu kontrol:

- zajistit, aby provozovatelé všech stacionárních zdrojů (fyzické i právnické osoby) dlouhodobě dodržovali povinnosti stanovené zákonem o ochraně ovzduší a prováděcími předpisy, a tím přispívali k ochraně zdraví obyvatel a zlepšení kvality ovzduší v daném území.

Díličními cíli plánu jsou zejména:

- dosáhnout stavu, kdy jsou, pokud možno, všechny provozované stacionární zdroje na území ORP zmapovány a evidovány,
- postupně ověřit plnění povinností u všech známých zdrojů a odstranit zjištěné nedostatky,
- zajistit, aby provozovatelé používali pouze paliva a zařízení odpovídající právním předpisům a technickým požadavkům,
- omezit výskyt nežádoucích praktik (např. spalování odpadů, používání nevhodných paliv) prostřednictvím kombinace kontrolní a osvětové činnosti,
- posílit prevenci a včasnou nápravu porušování povinností prostřednictvím systematického dozoru,
- zajistit, aby byly kontrolní kapacity využívány efektivně a s ohledem na skutečná rizika pro kvalitu ovzduší.

Cíle plánu se tak zaměřují nejen na kontrolní proces, ale především na výsledek – dosažení trvalého souladu s právními povinnostmi a zlepšení kvality ovzduší.

Postupné naplňování cílů:

Dosažení hlavního cíle je postupný proces. V počáteční fázi je prioritou vytvoření pracovní databáze (evidence) zdrojů a získání přehledu o jejich provozních parametrech a způsobu vytápění. Na tuto fázi průběžně navazuje postupné systematické ověřování plnění povinností a vyhodnocování zjištění, které umožní plánovat další opatření (např. nápravná, informační nebo sankční).

---

⁴ <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/ochrana-ovzdusi/kvalita-ovzdusi/strategicke-dokumenty#pzko>

Krátkodobé cíle (počáteční fáze):

- Intenzivně mapovat stacionární zdroje na daném území a vytvořit jejich evidenci,
- zajistit doplnění chybějících údajů v ISPOP,
- navázat kontakt s obcemi a dalšími partnery, kteří mohou poskytovat podklady k identifikaci zdrojů,
- nastavit systém průběžné aktualizace vlastní evidence stacionárních zdrojů, který umožní její dlouhodobé využívání pro plánování a vyhodnocování kontrolní činnosti.

Tato fáze představuje prioritní krok v rámci dlouhodobého cíle plánu kontrol. Zmapování stacionárních zdrojů a vytvoření vlastní pracovní databáze nebo evidence, která bude porovnáována s údaji v databázi ISPOP, je nezbytným předpokladem pro systematické plánování, provádění a vyhodnocování kontrolní činnosti v následujících letech. Proto by měly být činnosti této fáze prováděny s maximální důsledností.

Střednědobé a dlouhodobé cíle (následná fáze):

- provádět plošnou a systematickou kontrolu všech zdrojů podle stanovených priorit,
- zajišťovat průběžné ověřování plnění povinností provozovatelů a plnění uložených nápravných opatření,
- vyhodnocovat vývoj trendů, opakujících se porušení a efektivitu kontrolní činnosti,
- dosahovat postupného snížení výskytu porušování povinností a zlepšení imisní situace na daném území.

Časový rámec plánu:

Časový rámec plánu se stanoví ve dvou úrovních:

- Dílčí (roční) rámec – určuje konkrétní cíle, priority a harmonogram kontrol v nadcházejícím roce. Je třeba zajistit, aby byla postupně pokryta všechna území obcí ve správním obvodu OÚ ORP. Roční plán má zároveň umožnit průběžné vyhodnocování dosažených výsledků a jejich promítnutí do plánování následujícího období.
- Strategický (dlouhodobý) rámec – víceletý horizont (např. pětiletý cyklus), během něhož je nutné zajistit, aby byly zkontrolovány všechny skupiny stacionárních zdrojů a aby byla zajištěna náprava zjištěných nedostatků. Strategický rámec by měl zároveň vyjadřovat cíl dosažení trvalého souladu s povinnostmi podle zákona o ochraně ovzduší a zlepšení kvality ovzduší v území.

Je třeba postupovat systematicky od ověřování dokladů a údajů v dostupných databázích (např. ISPOP) až po cílené kontroly v terénu. Tento postup umožní efektivně využívat kapacity úřadu a zároveň budovat evidenci zdrojů použitelnou jako podklad pro plánování následných kontrol a vymáhání povinností.

Roční plán by měl zohlednit sezónnost činností – např. u spalovacích zdrojů zejména topné období (říjen–duben), zatímco v letních měsících je vhodné zaměřit se na přípravné a administrativní činnosti, vyhodnocování výsledků kontrol a aktualizaci databáze zdrojů. Opačně je tomu pak zpravidla u stavebních činností.

2.3. Kapacity a organizace

Plán kontrol dále obsahuje vymezení personálních a materiálních kapacit potřebných k jeho realizaci. OÚ ORP je povinen určit konkrétní osoby, které budou pověřeny prováděním kontrol. Tyto osoby musejí pro úkony, kde je to vyžadováno, splňovat požadavky stanovené právními předpisy a mít též vyhrazený časový prostor pro výkon kontrolní činnosti.

V plánu kontrol by mělo být uvedeno zejména:

- kolik pracovníků se bude kontrolní činností zabývat (včetně pomocných pracovníků, zajišťujících přípravné a administrativní úkony),
- jaký úvazek nebo část úvazku je pro tuto činnost vyčleněn,
- kolik kontrol lze v daném období v jednotlivých kategoriích zdrojů reálně provést, a to jak ve smyslu předcházejících úkonů dle § 3 kontrolního řádu, tak i v podobě vlastních kontrol; OÚ ORP v plánu kontrol stanoví s přihlédnutím k aktuálním možnostem minimální počet kontrol, který představuje závazný rámec, přičemž cílem by mělo být dosáhnout co nejvyššího reálného pokrytí,
- rámcově též jaké prostředky budou pro výkon kontrol k dispozici (vozidlo, pohonné hmoty, měřicí technika aj.).

Při stanovení kapacit je nezbytné vycházet z reálných možností úřadu. Není účelné plánovat více kontrol, než kolik lze s ohledem na dostupné personální a materiální zdroje skutečně provést. Plán by proto měl uvádět nejen předpokládané minimum počtu kontrol, ale i realistické optimum, aby bylo možné později objektivně posoudit, zda byly kapacity nastaveny správně.

Pro efektivní plánování se doporučuje přiřadit jednotlivým úkonům kontroly (vytipování domácností využívajících pevná paliva pro vytápění, práce s doklady o provedení KTSP, ověřování údajů v ISPOP či CRŽP, komunikace s OZO při řešení nejasností, ověřování nápravy zjištěných nedostatků aj.) orientační časovou náročnost a pravděpodobnost jejich výskytu. Tento postup umožní lépe odhadnout, kolik času a pracovníků je třeba nejen na samotné provedení kontroly, ale i na navazující činnosti, jako je vyřizování námitek, vedení řízení o přestupku nebo ukládání nápravných opatření.

Doporučuje se rovněž zajistit pravidelné školení pověřených pracovníků, a to jak v oblasti právních předpisů, tak v oblasti technických aspektů provozování stacionárních zdrojů a aktuálního technického vývoje v dané oblasti.

2.4. Postupy plánování a provádění kontrol

Plán stanoví systematický postup kontrol. OÚ ORP nesmí omezit kontrolní činnost pouze na vyřizování podnětů občanů, neboť výkon kontrol je výkonem moci úřední. Kontroly mají probíhat pravidelně a plošně.

V případě spalovacích zdrojů na pevná paliva je nutné, aby kontroly začínaly úkony předcházejícími kontrole podle § 3 kontrolního řádu. Tyto úkony zahrnují zejména identifikaci způsobu vytápění jednotlivých nemovitostí a ověření, zda je k danému objektu dostupné ohlášené údaje z provedené kontroly technického stavu a provozu spalovacího zdroje (KTSP) v ISPOP. Pokud takové údaje nejsou k dispozici, vyzve OÚ ORP vlastníka objektu k identifikaci zdroje vytápění a k předložení odpovídajících dokladů (typ spalovacího zdroje, výrobce, výkon, napojení na otopnou soustavu, druh paliva).

Účelem těchto úkonů je opatřit podklady pro posouzení, zda kontrolu zahájit. O provedených úkonech se pořizuje záznam, přičemž skutečnosti takto získané mohou následně sloužit jako podklad pro kontrolní zjištění.

Doporučuje se zapojovat osoby znalé místních poměrů (např. zda se vyskytují neformální stížnosti na kouř, zda je nelegální činnost prováděna v neregistrovaných objektech aj.), které mohou významně usnadnit identifikaci zdrojů, zejména v časově nejnáročnější počáteční fázi. Je možné využít také pomoci odborného specialisty či zaměstnance jiného kontrolního orgánu jakožto přizvané osoby (podle § 6 kontrolního řádu).

Existuje-li opakované důvodné podezření na porušování povinností podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší, provede OÚ ORP ve smyslu § 17 odst. 2 téhož zákona po předchozím písemném upozornění faktickou kontrolu subjektu.

OÚ ORP před zahájením každé kontroly vyhodnotí všechny dostupné podklady, aby se předešlo neúčelným nebo nadbytečným úkonům.

Samotná kontrola se pak standardně skládá ze dvou částí:

- kontroly dokumentace předložené provozovatelem,
- v případě splnění zákonných podmínek též kontroly přímo na místě provozu zdroje, při níž je pověřená osoba oprávněna vstoupit do staveb, na pozemky a do obydlí podle § 17 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší.

2.5. Harmonogram a rozsah kontrolní činnosti:

Plán kontrol by měl být sestaven tak, aby zajistil rovnoměrné a průběžné pokrytí celého správního obvodu OÚ ORP, a aby v žádné části území nevznikl dojem, že do doby, než přijde „na řadu“, se zde nebude kontrolní činnost vykonávat. Je třeba zohlednit, že podle zákonů č. 123/1998 Sb. a č. 106/1999 Sb. může být plán kontrol předmětem žádosti o poskytnutí informací. Pokud by byl zveřejněn v plném rozsahu a s přesným harmonogramem, mohlo by dojít ke zveřejnění, kdy a kde budou kontroly probíhat, a tím ke snížení jejich účinnosti. Z těchto důvodů se doporučuje, aby podrobný harmonogram (s uvedením konkrétních lokalit a termínů) byl veden jako interní pracovní dokument určený pouze pro potřeby úřadu. Pro veřejnost může být plán zveřejňován v obecné podobě – například ve formě informací o plánovaném rozsahu, počtu nebo tematickém zaměření kontrol, bez konkrétních údajů o čase a místě. Je vhodné stanovit v plánu kontrol minimální rozsah činností, které se uskuteční ve všech obcích nebo jejich částech (například, že v každé územní jednotce bude ročně zkontrolován alespoň určitý počet zdrojů, nebo že po obdržení podnětu na porušení zákona bude příslušná územní jednotka kontrolována přednostně apod.). Tento přístup zároveň umožňuje pružně reagovat na aktuální podněty a rizika, a zabránit tak situaci, kdy by se kontrolní činnost omezovala jen na předem vymezené lokality nebo na období jejich zařazení do harmonogramu.

Doporučuje se také stanovit interní pravidla pro evidenci a zpracování podnětů – kdo je přijímá, jak se posuzuje jejich závažnost, jak se vyhodnocují opakované či anonymní podněty a jakým způsobem se zařazují do plánu kontrol. Tato pravidla musejí zajistit transparentnost a sledovatelnost, ale zároveň umožnit pružné a rychlé reakce na nové podněty.

2.6. Dokumentace, evidence a ochrana údajů

Plán dále stanoví pravidla pro vedení dokumentace a pro nakládání s osobními údaji. Každá kontrola musí být zakončena protokolem o kontrole podle § 12 kontrolního řádu. Pověřená osoba může pořizovat obrazovou dokumentaci nebo odebírat vzorky atd.

OÚ ORP je povinen vést elektronickou evidenci kontrol, která umožní snadno dohledat historii, výsledky a návazná řízení. Evidence obsahuje:

- seznam všech známých stacionárních zdrojů v území,
- záznam o provedených kontrolách a jejich výsledcích,
- přehled uložených opatření či dalších kroků,
- přehled využitých prostředků (např. technických pomůcek apod.).

Je nutné počítat s tím, že evidence bude zpočátku neúplná, protože vychází pouze z dostupných podkladů a postupně prováděných kontrol. Právě vedení této evidence a naplnění databáze ISPOP jsou klíčovými nástroji pro budování ucelené databáze stacionárních zdrojů.

3. Monitoring, vyhodnocení a nápravná opatření

Plán kontrol obsahuje také mechanismus pravidelného monitoringu, který umožní průběžně sledovat, jak se daří plnit stanovené cíle a zda je kontrolní činnost účelná a efektivní. Monitoring představuje zpětnou vazbu, bez které by nebylo možné plán dále zlepšovat a přizpůsobovat reálným podmínkám.

Je třeba, aby evidence kontrol umožňovala porovnání plánovaného harmonogramu se skutečně provedenými kontrolami. Záznamy by měly obsahovat datum a místo kontroly, identifikaci kontrolovaného zdroje a provozovatele, stručné shrnutí zjištění a případně i odkaz na příslušný protokol.

Monitoring se zaměřuje nejen na kvantitativní stránku, tedy kolik kontrol bylo provedeno, ale i na jejich kvalitu a dopad. Hodnotí se proto zejména:

- četnost a závažnost zjištěných porušení,
- opakování nedostatků u týchž subjektů,
- využití personálních a finančních kapacit,
- časová náročnost jednotlivých kontrol a navazujících řízení,
- vliv podnětů veřejnosti na celkový rozsah kontrolní činnosti.

Pokud se ukáže, že dosavadní přístup nevede k naplňování cílů, měl by být plán odpovídajícím způsobem upraven. Přesné termíny průběžného vyhodnocování nejsou stanoveny, minimem je však provedení alespoň jednoho hodnocení během kalendářního roku.

Výsledkem monitoringu je roční hodnotící zpráva, kterou OÚ ORP zpracuje vždy po skončení kalendářního roku. Tato zpráva musí shrnout průběh a výsledky kontrolní činnosti a zároveň uvést, do jaké míry byly naplněny cíle stanovené v plánu. Součástí zprávy by mělo být i stručné doporučení pro další období, včetně identifikace oblastí, kde se objevují opakované problémy, a návrhů na jejich řešení. Zároveň je třeba vyhodnotit i postup naplňování dlouhodobého plánu.

Hodnotící zpráva slouží jako hlavní podklad pro revizi plánu kontrol na další období a měla by být projednána vedením úřadu a interně sdílena. Pro posílení transparentnosti může být zveřejněna i navenek, avšak pouze v obecné rovině, bez údajů, jejichž zveřejnění by mohlo oslabit účinnost kontrol.

Pokud monitoring prokáže, že plán kontrol nebyl naplněn, že některé jeho části jsou neúčelné nebo že kontrolní činnost nevede k očekávaným výsledkům, přijme OÚ ORP (či nadřízený orgán) nápravná opatření.

Nápravná opatření mohou mít různé podoby, například:

- úprava priorit a harmonogramu – pokud se ukáže, že některé skupiny zdrojů je třeba kontrolovat častěji či dříve, než se původně předpokládalo,
- posílení nebo přeskupení kapacit – například navýšením počtu pracovníků, kteří se kontrolní činností či přípravnými nebo souvisejícími činnostmi zabývají, nebo lepším rozdělením jejich agendy (krátkodobě či dlouhodobě),
- zaměření se na problémové lokality – v případech, kdy monitoring ukazuje na opakované nedostatky v konkrétních obcích nebo částech území,
- metodické úpravy plánování – například zpracování nových interních postupů, revize evidence nebo zavedení elektronických nástrojů pro evidenci a vyhodnocování.

4. GDPR

Veškeré získané údaje, výsledky monitoringu, záznamy a jakékoliv další informace, které byly OÚ ORP zpřístupněny při výkonu její kontrolní činnosti, musejí být uchovávány a zpracovávány v souladu s právními předpisy, zejména s Nařízením (EU) 2016/679 (GDPR).

V Praze dne 30. března 2026

Ing. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší

podepsáno elektronicky